

Návrh na doplnění vzdělání v oblasti bezpečnosti u delegátů cestovních kanceláří

Bc. Klára Zlámalová

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Klára Zlámalová
Osobní číslo:	L23325
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Návrh na doplnění vzdělání v oblasti bezpečnosti u delegátů cestovních kanceláří

Zásady pro vypracování

- Na základě dostupných zdrojů vypracujte teoretickou část zabývající se danou problematikou.
- Pomocí vybrané analýzy metod zanalyzujte úroveň vzdělání o bezpečnosti delegátů.
- Analyzujte bezpečnostní rizika ve vybraných turistických oblastech.
- Na základě výsledků analýz navrhněte změny a doplnění výukových materiálů ke zlepšení úrovně vzdělání v dané oblasti.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana a VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. ISBN 978-80-7277-576-7.
2. BRUNOVÁ, Markéta a JANKŮ, Martin. *Evropské právo a bezpečnost*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, a.s., 2022. ISBN 978-80-7408-248-1.
3. CLIFTON, Darrell. *Hospitality Security: Managing Security in Today's Hotel, Nightlife, Entertainment, and Tourism Environment*. 2. edition. CRC Press, 2022. ISBN 9780367480189.
4. ORIEŠKA, Ján. *Metodika činnosti průvodce cestovního ruchu*. 7. vydání. Praha: Idea Servis, 2019. ISBN 978-80-85970-95-1.
5. SEABRA, Cláudia a KORSTANJE, Maximiliano E. *Safety and tourism: a global industry with global risks. Tourism security-safety and post conflict destinations*. Bingley, U.K.: Emerald Publishing Limited, 2023. ISBN 9781803828138.

Další odborná literatura na základě doporučení vedoucí diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.**
Ústav logistiky

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **25. dubna 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení diplomové práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na diplomové práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 24. dubna 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Práce se zaměřuje na problematiku bezpečnosti v cestovním ruchu a na vzdělání delegátů cestovních kanceláří v oblasti bezpečnosti. Teoretická část přibližuje základní pojmy související s cestovním ruchem, bezpečností a profesním profilem delegátů. Cílem práce bylo vyhodnotit bezpečnost ve vybraných destinacích. Pro tohle vyhodnocení byly využity metody Check list, What if analýza a matice rizik. Dalším cílem práce bylo vyhodnotit úroveň znalostí a připravenosti delegátů z pohledu bezpečnosti. Vyhodnocovací část vycházela z rozhovoru s aktivně působícím delegátem, na jehož základě byly zjištěny konkrétní poznatky o současné úrovni školení a orientace v oblasti bezpečnosti. Výstupem práce jsou návrhy na zlepšení připravenosti delegátů v krizových situacích.

Klíčová slova: bezpečnost, cestovní ruch, cestovní kancelář, delegát, krizová situace

ABSTRACT

The thesis focuses on the issue of safety in tourism and the education of travel agency representatives in the field of security. The theoretical part introduces key concepts related to tourism, safety, and the professional profile of travel agency delegate. The aim of this thesis was to evaluate safety conditions in selected destinations. For this evaluation, the following methods were used Checklist analysis, What if analysis, and risk matrix. Another aim of the thesis was to assess the level of knowledge and preparedness of travel representatives from a safety perspective. The evaluation section is based on an interview with an actively working travel representative, which provided specific insights into the current level of training and awareness regarding safety issues. The outcome of the thesis includes recommendations for improving the preparedness of travel agency delegate in crisis situations.

Keywords: safety, tourism, travel agency, delegate, crisis situation

Na tomto místě bych ráda vyjádřila své poděkování všem, kteří mě podporovali nejen během zpracovávání této diplomové práce, ale i během celého studia. Z celého srdce děkuji zejména svým rodičům, rodině a přátelům za jejich neustálou podporu, trpělivost i pomoc. Byli mi oporou, dodávali mi motivaci a pomáhali mi udržet si nadhled i dobrou náladu.

Zvláštní poděkování bych ráda vyjádřila také paní delegátce, která mi ochotně poskytla cenné informace a věnovala mi svůj čas během rozhovoru. Velmi si vážím její otevřenosti, ochoty ke spolupráci a přínosných poznatků, které měly významný vliv na kvalitu mé diplomové práce a které jsou její nezbytnou součástí.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat vedoucí mé diplomové práce prof. Ing. Zuzaně Tučkové, Ph.D. Z řad pedagogů bych také chtěla poděkovat Ing. Slavomíře Vargové, Ph.D. za odborné konzultace a podnětné připomínky, které mi pomohly při zpracování.

OBSAH

ÚVOD.....	11
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY.....	13
I TEORETICKÁ ČÁST	14
1 ZÁKLADNÍ POJMY	15
1.1 ORGÁNY DŮLEŽITÉ PRO BEZPEČNOST	20
1.2 CESTOVNÍ KANCELÁŘ A DELEGÁT CESTOVNÍ KANCELÁŘE.....	22
2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC.....	24
3 CESTOVNÍ RUCH A RIZIKO.....	28
3.1 VNÍMÁNÍ RIZIKA.....	29
3.2 CO UDĚLAT PŘED CESTOU?.....	30
4 STATISTIKY V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU	33
4.1 FINANČNÍ STATISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU ROKU 2023.....	33
4.2 DOMÁCÍ A VÝJEZDOVÝ CESTOVNÍ RUCH ČR.....	34
4.3 CESTOVÁNÍ TUZEMSKÝCH OBČANŮ	36
4.4 STATISTIKA CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ	38
5 VYBRANÉ TURISTICKÉ DESTINACE.....	39
DÍLČÍ ZÁVĚR.....	44
II PRAKTICKÁ ČÁST	45
6 DIAGRAM – PŘEHLED MOŽNÝCH RIZIK.....	46
6.1 NATUROGENNÍ RIZIKA	47
6.2 ANTROPOGENNÍ RIZIKA	48
7 ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK VE VYBRANÝCH TURISTICKÝCH DESTINACÍCH	50
7.1 METODA „CHECK LIST“	51
7.2 METODA „WHAT-IF“	51
7.3 ANALÝZA MATICE RIZIK	52
8 PŘEHLED MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ VE VYBRANÝCH TURISTICKÝCH OBLASTECH ZA UPLYNULÝCH 10 LET	54
8.1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI V OBDOBÍ 2015-2025 V CHORVATSKU	54
8.2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI V OBDOBÍ 2015-2025 V ŘECKU	56
8.3 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI V OBDOBÍ 2015-2025 V EGYPTĚ.....	58
8.4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI V OBDOBÍ 2015-2025 V SAE.....	60
9 ÚROVEŇ VZDĚLÁNÍ DELEGÁTŮ	62

10	NÁVRH NA DOPLNĚNÍ VZDĚLÁNÍ V OBORU BEZPEČNOSTI U DELEGÁTŮ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ	64
	ZÁVĚR.....	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	79
	SEZNAM TABULEK.....	80
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	81
	SEZNAM PŘÍLOH.....	82

ÚVOD

Cestovní ruch se řadí mezi zásadní hospodářská odvětví a pro řadu rozvojových zemí představuje důležitý zdroj příjmů. V posledních dvou dekádách, s výjimkou období pandemie Covid-19, zaznamenal mezinárodní turismus dynamický růst, a to především díky levné a zrychlené dopravě. Tento trend ještě více umocnila digitalizace, která zpřístupnila informace o destinacích širší veřejnosti a přispěla k většímu zájmu o cestování.

V případě, kdy se turisté rozhodnou necestovat individuálně, ale využijí služeb cestovní kanceláře, je nezbytné, aby delegáti či průvodci disponovali znalostmi o bezpečnostní situaci v cílové destinaci. Měli mít povědomí o aktuálních rizicích i o postupech při řešení mimořádných událostí. Role delegátů je klíčová nejen při poskytování informací klientům, ale také při zajištění jejich bezpečnosti a koordinaci případné evakuace či komunikace s místními úřady. Připravenost delegátů tak významně přispívá k celkové úrovni bezpečnosti a komfortu poskytovaných služeb cestovní kanceláře.

Tato diplomová práce se zabývá právě úrovní vzdělání delegátů v oblasti bezpečnosti. Pro analýzu byly vybrány 4 destinace: Chorvatsko jako nejčastější cíl českých turistů, Řecko z důvodu mimořádných událostí, které v poslední době tuto zemi zasáhly, Egypt jako zástupce oblíbené mimoevropské destinace a Spojené arabské emiráty, jejichž popularita v posledních letech výrazně vzrostla.

Práce je strukturována do teoretické a praktické části. Teoretická část slouží k vymezení základních pojmů, jako jsou bezpečnost, cestovní ruch a jeho dělení. Zabývá se rovněž legislativním rámcem vztahujícím se k bezpečnosti a cestovnímu ruchu, povinnostmi delegáta a požadavky na jeho kvalifikaci a odbornou přípravu. Dále obsahuje také statistická data o cestovním ruchu jako podíl cest uskutečněných prostřednictvím cestovních kanceláří a počet zahraničních cest českých rezidentů. Součástí práce je i charakteristika vybraných destinací se zaměřením na jejich bezpečnostní situaci, možná rizika a specifika daného prostředí.

Praktická část práce se zaměřuje na identifikaci a analýzu bezpečnostních rizik spojených s cestováním do vybraných destinací. Obsahuje přehled nejčastějších hrozeb, které mohou ovlivnit průběh zájezdu, a analýzu konkrétních rizik ve zvolených zemích. Dále práce zahrnuje přehled mimořádných událostí, k nimž v těchto destinacích došlo v posledních 10 letech, včetně jejich dopadu na turismus. Součástí výzkumu je také rozhovor

s delegátkou cestovní kanceláře, který se zaměřuje na její znalosti a připravenost v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti klientů.

S rostoucím počtem cestujících a rozšiřující se nabídkou exotických či potenciálně rizikovějších destinací stoupá i potřeba profesionálně připraveného personálu, který dokáže včas reagovat na nečekané situace. Delegáti a průvodci hrají v tomto procesu klíčovou roli, jelikož jsou přímým spojením mezi cestovní kanceláří a klientem. Jejich znalosti a schopnosti mohou výrazně ovlivnit nejen průběh zájezdu, ale i celkovou spokojenost a bezpečí turistů.

Cílem této práce je proto nejen zhodnotit stávající úroveň bezpečnostního povědomí delegátů, ale také navrhnout konkrétní opatření, která mohou přispět ke zvýšení jejich odborné připravenosti.

Téma diplomové práce jsem si zvolila kvůli své zálibě v cestování, která je nejen mým koníčkem, ale i zdrojem osobních zkušeností. Cestuji od dětství, nejprve s rodiči, v posledních letech samostatně, a to jak za účelem rekreace, tak i pracovně. Díky těmto cestám, které mě zavedly do různých koutů Evropy, jsem měla možnost vnímat rozdíly v přístupu k bezpečnosti napříč jednotlivými destinacemi. Do budoucna plánuji i cesty mimo evropský kontinent, kde se riziko mimořádných událostí zvyšuje a věřím, že také díky této diplomové práci a zejména díky zaměření celého studia budu lépe připravena nečekané situace zvládat. Uvažuji o práci, kde budu potřebovat zvládat krizové situace i ve vztahu ke klientům, proto má pro mne tato práce velký význam.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cíl a metodologický postup práce je nezbytný pro pochopení její struktury a zaměření. Teoretická část práce je založena na literatuře zabývající se tématem, právních předpisech a dostupných statistických údajích. V praktické části byl využit rozhovor s delegátkou a zanalyzování vybraných destinací. Výsledky analýzy sloužily jako podklad pro formulaci návrhů na rozšíření a zkvalitnění vzdělávacích programů pro delegáty.

Cílem této diplomové práce je zjištění současného stavu vzdělání v oblasti bezpečnosti u delegátů cestovních kanceláří. Pro tento cíl byl použit rozhovor s aktivně působící delegátkou z nejmenované cestovní kanceláře, který přinesl cenné poznatky o reálných zkušenostech a potřebách v této oblasti.

Další stanovený cíl práce bylo zanalyzovat možná bezpečnostní rizika ve vybraných turistických oblastech. K tomuto cíli byly v práci použity následující metody:

- Check list,
- What if,
- matice rizik.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

V kapitole jsou vysvětleny klíčové pojmy, které mají usnadnit porozumění tématu. Tyto pojmy úzce souvisejí především s bezpečností, cestovním ruchem a jejich vzájemném propojení.

Bezpečnost je stav, kdy je systém je schopen odolat známým a očekávaným vnějším i vnitřním hrozbám, které mohou mít negativní dopad na jednotlivé prvky nebo i na celý systém. Při odolávání hrozbám systém zachovává strukturu systému, jeho stabilitu, spolehlivost a chování v souladu s cíli. Jinak řečeno bezpečnost je měřítko stability systému a jeho primární a sekundární adaptability. Obsah bezpečnosti je uveden v ústavním zákoně č.110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (dále jen ČR). (*Ministerstvo vnitra ČR, 2016*)

Bezpečnost rozdělujeme na dvě hlavní oblasti, a to na vnitřní bezpečnost a vnější bezpečnost.

Vnitřní bezpečnost v širokém slova smyslu označuje ty aktivity státu, které souvisí s bezpečnostními oblastmi zaměřenými na hrozby, které by mohly potencionálně ohrožovat stát nebo jeho zájmy zevnitř. Vnitřní bezpečností taktéž rozumíme takový rozsah činnosti působnosti Ministerstva vnitra podle § 12 kompetenčního zákona, která neobsahuje ochranu obyvatelstva, požární ochranu a civilní nouzové plánování. Vnitřní bezpečnost je také souhrnem vnitřních bezpečnostních podmínek státu, právních předpisů a opatření k zajištění demokracie, ekonomické prosperity a bezpečnosti občanů. (*VAŘEKA, 2022*)

Vnější bezpečnost státu se definuje jako zajištění územní celistvosti, vnější suverenity a nezávislosti státu, zajištění neporušenosti jeho státních hranic a ochrany zastupitelských úřadů, diplomatických představitelů a dalších občanů státu. Vnější bezpečností se taktéž rozumí stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby, které mohou potencionálně ohrožovat stát a jeho zájmy z vnějšku a kdy je stát k eliminaci již existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven. Ve snaze o zajištění vnější bezpečnosti roste význam zahraniční politiky, národního ekonomického rozvoje, sociální stability, demokratického rozvoje a ochrany lidských práv. (*SOUČEK, 2005*)

Bezpečnost cestovního ruchu znamená zabezpečení ochrany turistů před riziky a hrozbami různé povahy během cestování. Zabezpečení ochrany zahrnuje preventivní opatření a taktéž reakci na incidenty, za účelem zajistit bezpečné a příjemné prostředí pro turisty. Důležitým aspektem bezpečnosti při cestování je také informovanost turistů a jejich příprava na možné krizové situace. Bezpečnost hraje pro mnoho účastníků cestovního ruchu důležitou roli při rozhodování, zda do destinace vycestovat. (*HYBNER, 2020*)

Bezpečnost v Evropské Unii (dále jen EU) – Občané EU mají právo na volný pohyb. To znamená, že každý občan EU má právo cestovat, pracovat a žít v jiné zemi EU. Občané zemí Schengenu mohou cestovat do jiných zemí Schengenu bez kontroly na hranicích. Schengenský prostor je oblast, jež umožňuje turistům přesouvat se mezi zeměmi, které jsou součástí schengenského prostoru, bez kontroly na hranicích. Součástí Schengenu je od roku 2007 i ČR. Nyní je součástí Schengenu 27 států, z čehož 23 je členem EU a 4 státy nejsou členy EU (Island, Norsko, Lichtenštejnsko, Švýcarsko). (BAUREROVÁ, 2018)

Společná vízová politika umožňuje turistům ze zemí mimo EU vstup do Schengenu či krátkodobý pobyt v něm. Krátkodobé vízum, které vydá některý ze států schengenského prostoru, pak umožňuje cestovat po všech členských zemích až po dobu 90 dnů v rámci jakéhokoli období 180 dnů. Jinak řečeno to znamená, že pokud má člověk právo vstoupit do jedné ze zemí Schengenu, může bez problémů cestovat i do ostatních států jeho prostoru, aniž by se musel znovu prokazovat cestovním dokladem. (Generální ředitelství pro komunikaci Evropské komise, ©2025)

Bezpečnost mimo EU závisí na opatřeních prováděných konkrétním státem. Při cestování do destinací mimo EU se turisté mohou setkat s řadou rizik, zejména politických nepokojů, zvýšené kriminality nebo omezeným přístupem ke zdravotní péči. Před jakoukoli cestou do zahraničí, a to jak po EU, tak především mimo EU je vhodné:

- Nastudovat si doporučení od ministerstva zahraničních věcí, které zveřejňuje aktuální informace a doporučení pro jednotlivé státy.
- Cestovní pojištění je nezbytnou součástí cestování, jelikož zdravotní péče může být vysoce nákladná, omezená, či nekvalitní. (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2024)
- Ověření platnosti důležitých dokumentů. Pro vycestování mimo Schengenský prostor je nutné vlastnit cestovní pas. Ten musí být platný po celou dobu pobytu, u některých zemí je vyžadována platnost 3-6 měsíců po návratu. Pro vstup do některých zemí je navíc potřeba i vízum (např. Čína, Indie, Rusko, některé africké státy). Česko má bezvízový styk se 185 státy. Víza se rozdělují na turistická, pracovní, studentská, tranzitní a diplomatická. (ČSOB Pojišťovna, ©2023)

Zatímco v EU v rámci cestovního ruchu jsou pro turisty největší hrozbou kapesní krádeže, či drobná kriminalita, mimo EU mohou v určitých regionech (např. Jihoafrická republika, Mexiko) nastat trestné činy jako např. přepadení, ozbrojená loupež, únos, činy související s drogami.

„Cestovní ruch (dále jen CR) je mezinárodně definován jako činnost osob cestujících a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času, obchodu a za jinými účely nevztahujícími se k činnosti, za kterou jsou z navštíveného místa odměňováni.“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019)

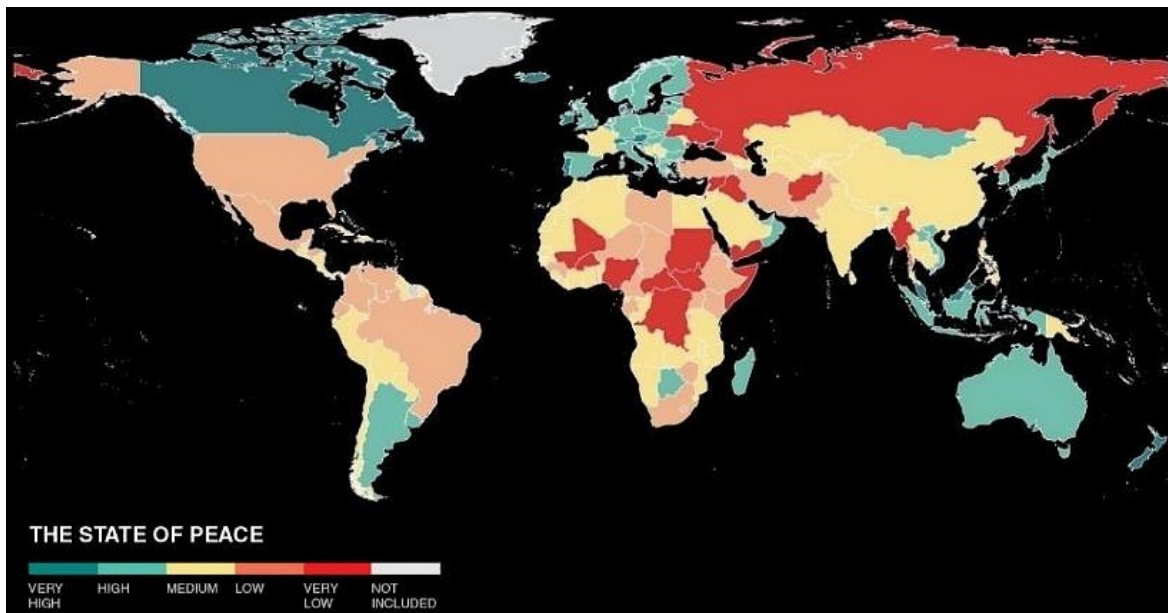
CR lze rozdělit z několika hledisek, a to podle:

- místa
 - inbound (příjezdový) CR – cestování a pobyt nerezidentů v ČR,
 - outbound (výjezdový) CR – cestování a pobyt rezidentů ČR v zahraničí,
 - domácí CR – cestování a pobyt rezidentů ČR pouze po území ČR,
 - tranzitní CR – cestovatel přejíždí hranice státu, aby se dostal do cíle.
- délky pobytu
 - krátkodobý CR – doba cestování do 3 dnů,
 - dlouhodobý CR – doba cestování nad 3 dny.
- počtu účastníků
 - individuální CR – cestovatel podniká cestu sám,
 - kolektivní – skupinové zájezdy.
- podle způsobu organizace
 - organizovaný CR – pobyt je zprostředkován cestovní kanceláří,
 - neorganizovaný CR – cestovatel si organizuje vše sám.
- zaměření
 - rekreační (např. dovolená u moře, houbaření, chata, plavba lodí),
 - kulturně–poznávací (např. kulturní akce či zařízení, návštěva památek),
 - sportovně–turistické (např. turistika, cyklistika, lyžování),
 - zdravotní (např. lázně, wellness, léčba, alternativní medicína),
 - vzdělávací (např. Erasmus+, služební cesty, seberozej),
 - náboženské (např. putování do Mekky povinné pro muslimy),
 - jiné (např. dobrovolnictví, ekologický projekt). (URBANOVÁ, 2018)

Global Peace Index (Globální mírový index) je nejuznávanějším globálním měřítkem míru z hlediska kriminality a konfliktů. Index vypracovává Institut pro ekonomiku a mír (Institute for Economics and Peace). Při provádění indexu dochází k analýze národního míru se zaměřením především na bezpečnost. Index je sestaven na základě 23 kvalitativních a kvantitativních ukazatelů, rozdělených do tří oblastí:

- Úroveň společenské bezpečnosti a zabezpečení: Míra násilné trestné činnosti, počet vražd, politická nestabilita a teroristická aktivita.
- Rozsah probíhajícího vnitřní nebo mezinárodní konfliktu: Počet obětí z organizovaného vnitřního konfliktu, počet uprchlíků a probíhající vnější konflikt.
- Stupeň militarizace: vojenské výdaje, vývoz zbraní a vojenský personál.

Každé oblasti je přiřazen určitý počet bodů, a jejich celková váha odpovídá důležitosti. Hodnoty se poté sečtou, čímž určí celkové skóre pro jednotlivé země. Čím nižší je skóre, tím vyšší úroveň míru je v dané zemi. Mezi faktory ovlivňující bezpečnost může patřit také sociální struktura, která zahrnuje dostupnost zdravotní péče a fungování systému sociálního zabezpečení. Dále je užitečné zvážit i rizika spojená s přírodními podmínkami a taktéž, jak země na tato rizika reaguje. (*Institute for Economics & Peace, 2024*)

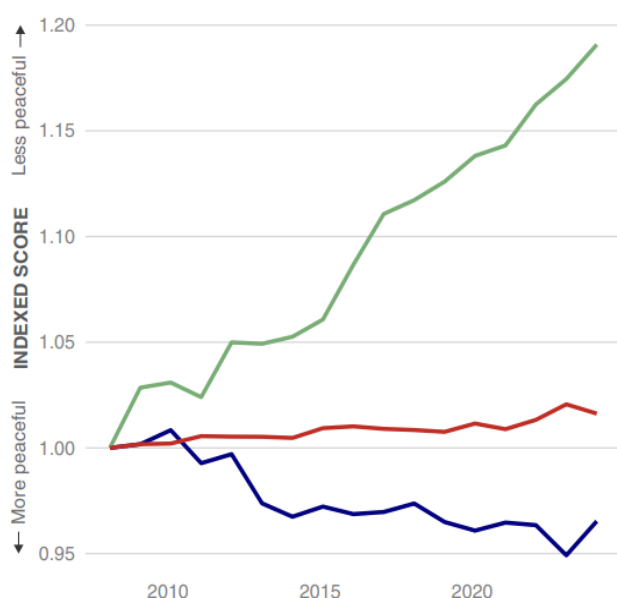
Obrázek 1 Mapa míru a bezpečnosti podle barevnosti
(*Institute for Economics & Peace, 2024*)

V roce 2024 bylo do průzkumu zapojeno celkem 163 nezávislých států a území, které představují 99,7 % světové populace. Z celkového počtu 195 zemí a nezávislých území nebylo zapojeno 32. V minulém roce z celkového počtu 163 zkoumaných států a území došlo ke zlepšení situace u 65 států, naopak 97 zemí zaregistrovalo zhoršení situace.

Na obrázku 1 je měřítko, které vyjadřuje míru bezpečnosti, přičemž tmavě modrá značí velmi vysokou bezpečnost, světle zelená vysokou, žlutá střední, oranžová nízkou a červená kriticky nízkou bezpečnost. Bílou barvou jsou vyznačeny státy a území, která nebyla do průzkumu zainteresována. Z obrázku lze vyčíst, že Evropa je oproti ostatním kontinentům daleko bezpečnější. Výzkum udává, že 7 z 10 prvních míst v žebříčku zabírají státy z Evropy. Naopak za nejméně mírovou a bezpečnou je považována oblast severní Afriky a Středního východu.

První místo v žebříčku zabírá Island (1.112), naopak poslední místo Jemen (3.397). Česká republika je v žebříčku na 12. místě (1.459). Největšího zlepšení dosáhl Salvador, který stoupl v žebříčku o 21 míst, a tím se dostal na 107. místo, což je nejlepší umístění Salvadoru od roku 2008. Největšího zhoršení dosáhl Izrael, který spadl o 11 míst a tím se propadl na 155. místo, což je nejhorší umístění od roku 2008. Hlavní příčinou poklesu byl teroristický útok, provedený organizací Hamás 7. října 2023 a následné vojenské akce v Gaze. (*Institute for Economics & Peace, 2024*)

Mírumilovnost za posledních 12 z 16 let klesla. Průměrná úroveň míru v daném časovém úseku se zhoršila o 4,5 %. Svůj podíl na poklesu míru má také výrazný nárůst politické nestability, konfliktů a úmrtí souvisejících s konflikty. Na obrázku níže jsou vyobrazeny změny 3. základních domén indexu míru v daném období.

Obrázek 2 Změny 3 základních domén indexu
(*Institute for Economics & Peace, 2024*)

Zelená křivka značí probíhající konflikt, červená značí bezpečnost a modrá značí militarizaci. Čím jde křivka níže, tím lepší jsou výsledky indexu. Od roku 2008 se průměrné skóre militarizace zvýšilo o 3,4 %. Největším zlepšením v této oblasti bylo financování mírových operací OSN a zvýšení personálu ozbrojených složek. Nicméně další 2 domény indexu vykázaly zhoršení. Oblast probíhajících konfliktů se zhoršila téměř o 20 % a oblast bezpečnosti se zhoršila o 1,7 %.

1.1 Orgány důležité pro bezpečnost

Regionální dosah mají z hlediska bezpečnosti především EU a OBSE.

Evropská unie je nadnárodní politická a ekonomická organizace, jejímž cílem je posílení spolupráce v Evropě. Jde o jedinečný subjekt, který kombinuje prvky mezinárodní organizace i jednotného státu. ČR je členem EU od roku 2004. Hlavním sídlem orgánů EU je Brusel. V současnosti má 27 členů. „*EU je založena na 6 základních hodnotách, které tvoří základ naší společnosti:*

- *úcta k lidské důstojnosti,*
- *svoboda,*
- *demokracie,*
- *rovnost,*
- *právní stát,*
- *dodržování lidských práv, včetně práv menšin.“ (OPOCE, 2025)*

EU má pro následujících 5 let zadanou Strategickou agendu EU na období 2024-2029, stanovující 3 klíčové oblasti. Zaměření EU na nové klíčové oblasti má za úkol posílit její suverenitu a zajistit lepší prostředky pro zvládání budoucích hrozeb. Těmito oblastmi jsou:

- *svobodná a demokratická Evropa,*
- *silná a bezpečná Evropa,*
- *a prosperující a konkurenceschopná Evropa. (Evropská unie, 2025)*

Další důležitou organizací je **Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě** (dále jen **OBSE**). OBSE má 57 členů, mimo všechny členské státy EU a dalších států z Evropy, jsou členy i státy ze Severní Ameriky a Střední Asie. Sídli ve Vídni. OBSE je považována za největší světovou geopolitickou organizaci se zaměřením na bezpečnost. OBSE se sama o sobě spoléhá na podporu dalších organizací. OBSE je orgánem pro jednání o regulaci a kontrole zbrojení v Evropě. Je organizací, která stanovuje předpisy a kodexy chování ve všech aspektech bezpečnosti. OBSE je také nástrojem pro předcházení konfliktů, krizového řízení, post-konfliktní obnovu, posílení mezinárodní spolupráce, boje proti terorismu a organizovaného zločinu, reformu policie, její aktivity, demokratizace, boje za lidská práva a boje proti korupci. (Evropská komise, 2020)

Naproti tomu NATO a OSN mají globální dosah z hlediska bezpečnosti.

Jednou z nejdůležitějších organizací v rámci bezpečnosti je **Severoatlantická aliance** neboli **NATO**. V současné době má 32 členů, ČR je členem od roku 1999. Sídlo má v Bruselu. NATO má pro EU klíčový význam nejen díky spolupráci v rámci Společné bezpečnostní a obranné politiky, ale i v díky tomu že většina členů EU je taktéž součástí NATO (Rakousko, Irsko, Kypr a Malta jsou jediné státy, které jsou členy EU ale ne NATO). NATO a EU mají v rámci spolupráce stanovené priority, a to především v oblasti kybernetické bezpečnosti, boji proti terorismu, vojenské mobility a hybridní hrozby. Z hlediska bezpečnosti je velmi důležitý článek 5 ze Severoatlantické smlouvy, který říká že „*ozbrojený útok proti jedné nebo více smluvním stranám v Evropě nebo v Severní Americe bude považován za útok proti všem.*“ (Ministerstvo zahraničních věcí, 2025)

Organizace spojených národů (dále jen OSN) je mezinárodní organizace, jejímž hlavním cílem je zajištění soužití mezi státy v míru. Dnes má 193 členských států. Sídlí v New Yorku. OSN má velmi široký záběr svého zaměření, především související s lidskou činností (boj za lidská práva, udržitelný rozvoj, chudoba, zdraví, vzdělání, rovnoprávnost, ekonomický růst, klimatická opatření, udržování mezinárodního míru a bezpečnosti). Cíle a zásady OSN vychází z Charty OSN, což je ustavující dokument, který byl v roce 1945 podepsán zástupci 50. států. Charta OSN určuje práva a povinnosti členských států a vymezuje orgány a fungování organizace. Kodifikuje klíčové principy mezinárodních vztahů jako suverenitu, rovnost států a zákaz použití síly při mezinárodních konfliktech. (Informační centrum OSN, 2025)

Světová organizace cestovního ruchu (United Nations World Tourism Organization – UNWTO) je specializovaná agentura OSN. V současnosti má 159 členských států, mimo to má i přes 400 přidružených členů, které reprezentují soukromý sektor. Sídlí v Madridu. UNWTO se zaměřuje na podporu subjektů působících v turismu s cílem posílit ekonomické, sociální a kulturní přínosy tohoto odvětví pro obyvatelstvo s minimalizací negativních vlivů na životní prostředí. UNWTO hraje zásadní roli v podpoře rozvoje, udržitelného a dostupného cestovního ruchu, přičemž se zaměřuje zejména na rozvojové země a jejich hospodářský růst prostřednictvím turismu. Pro ČR má spolupráce s UNWTO zásadní význam pro posilování mezinárodních vztahů a rozvoj spolupráce na globální úrovni. Tato spolupráce přináší příležitosti k účasti na různých vzdělávacích programech organizovaných UNWTO, což umožňuje českým odborníkům získat nové znalosti a zkušenosti z oblasti cestovního ruchu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019)

1.2 Cestovní kancelář a delegát cestovní kanceláře

Průvodcovská činnost označuje osobní službu, která je poskytována jak klientovi, tedy turistovi v konkrétní destinaci, tak i cestovní kanceláři, která si službu pronajímá. Průvodcovské služby jsou i s dalšími službami součástí produktu cestovního ruchu. Průvodci jsou osoby, které přicházejí do přímého a neustálého styku s klienty. A právě proto zanechávají svým chováním a činností, v klientech dané destinace, určitý dojem a taktéž má jejich činnost rozhodující vliv na míru spokojenosti klientů s produktem cestovního ruchu, který je v dané destinaci nabízen. (*ORIEŠKA, 2019*)

Definice cestovní kanceláře a cestovní agentury jsou uvedeny v kapitole o legislativě, tyto pojmy jsou přímo definovány zákonem 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Zde jsou uvedeny rozdíly mezi cestovní kanceláří a agenturou:

Cestovní kancelář funguje na základě koncesované živnosti, na rozdíl od toho cestovní agentura provozuje svou činnost na základě ohlašovací vázané živnosti. To znamená, že při zakládání těchto subjektů platí dle zákona odlišné podmínky. Cestovní kancelář musí mít po celou dobu své činnosti sjednané pojištění proti úpadku, zatímco cestovní agentura tuto povinnost nemá. Pro zákazníka je rozdíl mezi těmito 2 subjekty v tom, že pouze cestovní kancelář smí nabízet, a především prodávat zájezdy, cestovní agentura může působit pouze jako zprostředkovatel prodeje zájezdů cestovním kancelářím. (*ORIEŠKA, 2019*)

Delegát cestovní kanceláře je osoba, která poskytuje klientům podporu a pomoc při jejich pobytu v cílové destinaci. Delegát zajišťuje administrativní agendu, zabezpečuje a informační a poradenskou činnost. Do jeho pracovních povinností patří:

- poskytování klientské péče, jako poradenství, organizace a poskytování informací,
- organizace výletů, zprostředkovávání průvodcovských a dalších služeb, kterou cestovní kancelář či agentura poskytuje,
- pomoc klientům v krizových situacích a zajištění potřebné asistence,
- provádí kontrolu dostupnosti ubytovacích zařízení a dalších, klienty objednaných, služeb před jejich příjezdem,
- zajištění klientům transfer na předem určené místo,
- spojení se zahraničními partnery cestovní kanceláře či agentury,
- tlumočnická podpora a odborná pomoc. (*Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017*)

Vzdělání a osobnost delegáta cestovní kanceláře

Důležitá velká změna nastala v roce 2008, kdy se 1. července průvodcovská činnost změnila z živnosti ohlašovací vázané na živnost ohlašovací volnou. Díky této změně odpadla průvodcům povinnost prokázat odbornou způsobilost. Dále se s touto změnou zrušila vyhláška 295/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj o provádění a obsahové náplni zkoušky odborné způsobilosti pro výkon průvodcovské činnosti v oblasti cestovního ruchu. Díky změně průvodcovské činnosti z živnosti vázané na živnost volnou, již nejsou stanoveny minimální požadavky na odbornou a jazykovou způsobilost průvodců a delegátů cestovního ruchu.

Vzdělání delegátů není v dnešní době pro většinu cestovních kanceláří požadavkem. Avšak pro každého delegáta je vzdělání v oboru CR, hotelnictví, management či v oboru jemu podobném, výhodou.

Mimo vzdělání se ke znalostem v oboru mohou uchazeči dostat i pomocí odborného kurzu. Ovšem tak jako vzdělání i odborný kurz není pro cestovní kanceláře podmínkou. Absolvování odborného kurzu může být velkou výhodou pro praxi. Po absolvování odborného kurzu nebo složení zkoušky obdrží účastníci osvědčení, certifikaci nebo jiné oprávnění k výkonu povolání. Pro některé cesty do specifických destinací potřebují delegáti tzv. pracovní vízum delegáta, jehož podmínkou je úspěšně složená státní zkouška místního zástupce cestovní kanceláře nebo průvodce cestovního ruchu. Totéž platí v případě, když by delegát chtěl dlouhodobě žít či pobývat v zahraničí. Musel by se prokázat, ať už jako zástupce cestovní kanceláře či průvodce cestovního ruchu. (Myslivcová, 2023)

Pro výkon práce delegáta jsou potřebné určité osobnostní předpoklady, protože ne každý má dispoziční vlohy pro tohle povolání. Delegát musí být klientům k dispozici nonstop, taktéž nese velkou zodpovědnost za spokojenost a bezpečnost klientů. Mezi stěžejní vlastnosti delegáta patří – spolehlivost, zodpovědnost, flexibilita, odolnost vůči stresu, trpělivost a otevřenost. Pro povolání delegáta jsou mimo osobnostní vlastnosti důležité i schopnosti, které člověk získá a vylepší díky praxi a nabitým zkušenostem v průběhu času. Mezi důležité schopnosti delegáta patří – asertivita, komunikace a jednání s lidmi, zvládání práce pod tlakem, schopnost rychlého rozhodování, profesionální vystupování a sdělování informací, organizační a komunikační dovednosti. V neposlední řadě musí delegát disponovat znalostmi cizích jazyků, všeobecným přehledem o příslušné destinaci, o historických i politických aspektech země, stejně tak o kulturní, právní, geografické a demografické stránce státu. (POLÁKOVÁ, 2024)

2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Kapitola se zaměřuje na výběr zákonů a jiných právních předpisů, které souvisí s cestovním ruchem, delegátsvím, bezpečností při cestování. CR spadá pod systém živnostenského zákona, tak jako mnoho dalších činností podnikání, které nevyžadují speciální povolení, nebo nemají svůj specifický právní předpis.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Živnostenský zákon reguluje výkon činností, které přímo souvisejí s cestovním ruchem, a to konkrétně provozování cestovní kanceláře, cestovní agentury a průvodcovská činnost. CR může zahrnovat také provozování hostinských zařízení a zajišťování ubytovacích služeb.

Živnost **provozování cestovní kanceláře** zahrnuje:

- a) nabízení a prodej zájezdů,
- b) nabízení, prodej a zajištění jednotlivých služeb souvisejících s cestovním ruchem,
- c) organizace, prodej a zprostředkování prodeje kombinací služeb cestovního ruchu.

Provozování cestovní kanceláře je živností koncesovanou, což znamená, že osoba, která má zájem o provozování živnosti, musí požádat příslušný živnostenský úřad o udělení koncesní listiny.

Další živností související s cestovním ruchem je **provozování cestovní agentury**, čímž se rozumí:

- a) nabídku, prodej a zajišťování prodeje jednotlivých služeb cestovního ruchu,
- b) organizace, prodej a zajištění prodeje kombinací služeb cestovního ruchu, s výjimkou prodeje zájezdů.

V tomto případě se jedná o živnost vázanou.

Poslední živností týkající se cestovního ruchu je **průvodcovská činnost**, která se podle živnostenského zákona rozděluje na:

- a) horské průvodcovství,
- b) průvodcovství v oblasti tělovýchovy a sportu,
- c) průvodcovství v cestovním ruchu.

Podle živnostenského zákona se jedná o vázanou živnost. (KULHÁNEK, 2006)

Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu

Zákon o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

„Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ pro oblast zájezdů a spojených cestovních služeb a upravuje

- a) podmínky jejich nabízení, prodeje a zprostředkování,*
- b) rozsah ochrany zákazníků pro případ úpadku cestovní kanceláře*
- c) výkon státní správy v oblasti cestovního ruchu.“ (ČESKO, 1999)*

Tento zákon se zaměřuje především na ochranu práv a zájmů spotřebitele, tedy zákazníka cestovní kanceláře při prodeji a realizaci zájezdu. CR je velmi specifickou formou podnikání, která má významný vliv nejen na zákazníky, ale i na pověst a důvěryhodnost ČR v zahraničí.

Specifičnost tohoto podnikání spočívá zejména v tom, že zákazníci vydají značnou peněžní částku předem, přičemž samotný zájezd se uskutečňuje až s delším časovým odstupem a převážně v zahraničí. Evropská unie proto vyžaduje, aby podnikatel doložil dostatečné záruky pro vrácení přeplatků a pro repatriaci zákazníků v případě své platební neschopnosti. Hlavním cílem zákona je tak ochrana zákazníků před finančními riziky spojenými s ekonomickým úpadkem cestovních kanceláří. (KULHÁNEK, 2006)

K zákonu o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu, se pojí novela zákona – zákon č. 189/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu. Novela zákona se týká online zprostředkování. V zákonu se uvádí:

„Kdo zprostředkuje pomoci komunikace na dálku kontakt poskytovatele služeb cestovního ruchu se zákazníkem za účelem uzavření smlouvy o službě cestovního ruchu podle § 1a, je povinen sdělit obecnímu živnostenskému úřadu do 30 dnů od doručení jeho výzvy

- a) počet uzavřených smluv o službě cestovního ruchu za období uvedené ve výzvě,*
- b) celkovou cenu za služby cestovního ruchu za období uvedené ve výzvě,*
- c) adresu místa, na které jsou služby cestovního ruchu poskytovány, a*
- d) označení poskytovatele služby.“ (ČESKO, 2020)*

Zákon č. 185/2020 Sb. Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na odvětví cestovního ruchu

„Tento zákon upravuje některá opatření v oblasti cestovního ruchu v souvislosti s epidemií koronaviru označovaného jako SARS CoV-2.“ Zákon měl omezenou působnost a jeho uplatnění se použilo pouze na *„zájezdy s termínem zahájení od 20. února 2020 do 31. srpna 2020“* Zákon obsahuje 3 hlavní body a těmi jsou ochranná doba, kdy v zákoně je definice ochranné doby a další podrobnosti, poukaz na zájezd, zde jsou stanoveny podmínky pro obdržení a uplatnění poukazu a posledním bodem je odstupné, u kterého jsou taktéž stanoveny podmínky jeho obdržení. (ČESKO, 2020)

Směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015, o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS

„Směrnice stanovuje řadu důležitých práv spotřebitelů, pokud jde o souborné služby pro cesty, zejména s ohledem na požadavky na informace, odpovědnost obchodníků vztahu k poskytování souborných služeb a ochraně pro případ platební neschopnosti pořadatele nebo prodejce. Legislativní rámec je však třeba přizpůsobit tržnímu vývoji, aby lépe vyhovoval vnitřnímu trhu, a odstranit nejasnosti a mezery v legislativě.“

„Soubornou službou se rozumí kombinace alespoň 2 rozdílných typů cestovních služeb pro účely téže cesty nebo pobytu, pokud:

- a) kombinaci těchto služeb provádí jeden obchodník, a to i na žádost nebo podle výběru cestujícího, ještě před uzavřením jediné smlouvy o veškerých službách*
- b) bez ohledu na to, zda jsou uzavřeny samostatné smlouvy s jednotlivými poskytovateli cestovních služeb.“*

Směrnice obsahuje 8 kapitol a 3 přílohy. Směrnice se věnuje odpovědnosti za poskytování souborných služeb, ochraně spotřebitelů při koupi cestovních balíčků, změnám a stornu zájezdů, ochraně proti úpadku cestovních kanceláří, rozšíření práv na online rezervace. (EVROPSKÁ UNIE, 2015)

Tato směrnice nahrazuje starší směrnici 90/314/EHS, která už neodpovídala modernímu trhu. Směrnice musela být do 1. července 2018 zapracována do národních právních předpisů členských států EU.

V neposlední řadě jsou v oblasti cestovního ruchu důležité právní předpisy týkající se spolupráce v oblasti cestovního ruchu mezi ČR a jinými zeměmi. Tyto předpisy vzešly v platnost před vznikem samostatné ČR, tudíž se týkají Československé socialistické republiky. Veškeré tyto předpisy mají formu vyhlášek. Zde je výčet některých z nich:

- 146/1988 Sb., Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Syrské arabské republiky;
- 30/1988 Sb., Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Polské lidové republiky;
- 54/1979 Sb., Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Francouzské republiky;
- 141/1978 Sb., Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Finské republiky;
- 61/1962 Sb., Dohoda o rozšíření turistické oblasti a o změně jednotlivých ustanovení Úmluvy o pohraničním turistickém ruchu mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou

Další státy, se kterými Československá socialistická republika sjednala spolupráci v oblasti cestovního ruchu, jsou: Kyperská republika (93/1975 Sb.); Maďarská lidová republika (122/1973 Sb.); Rumunská socialistická republika (97/1973 Sb.) a Bulharská lidová republika (74/1972 Sb.). (*zákonyprolidi.cz*, ©2025)

3 CESTOVNÍ RUCH A RIZIKO

„Riziko je možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení připravenosti hrozbám čelit. (Ministerstvo vnitra ČR, 2016)

Riziko se vztahuje ke každému odvětví, oboru i problematice. Mimo bezpečnost je riziko spojováno zejména s odvětvím politickým, ekonomickým, právním atd. Vnímání rizik v oblasti cestovního ruchu začalo být intenzivněji zkoumáno zejména po teroristických útocích na Světové obchodní centrum dne 11. září 2001. Od té doby se odborné publikace stále více zaměřují na zranitelnost cestovního ruchu vůči globálním hrozbám, jako je terorismus, přírodní katastrofy, politická nestabilita či lokální kriminalita. (SEABRA, 2023)

Analýza rizik je důležitým krokem, který vede ke snižování potencionálních rizik. Při analýze rizik se identifikují rizika a hodnotí jejich závažnost, určují se možné hrozby, analyzuje se pravděpodobnost jejich výskytu a posuzuje dopad na aktiva. (PÁLA, 2016)

Analýza katastrof, rizik a krizí v oblasti cestovního ruchu je nezbytná z několika důvodů a to: bezpečnost turistů, ekonomická stabilita destinace, efektivita krizového managementu, image a důvěryhodnost destinace. (LIU, 2024)

Každý účastník cestovního ruchu může riziko vnímat jinak, což se odvíjí od pohlaví, věku, národnosti a kultury účastníka, typu osobnosti a motivace. Např. u věku studie prokázaly, že s rostoucím věkem lidé upřednostňují bezpečnější a méně rizikové varianty destinací a aktivit spojených s dovolenou. (LEPP, 2003)

Rozvoj cestovního ruchu v určité oblasti může mít i negativní vliv. Jedním z příkladů může být migrace pracovní síly z venkova do měst, což má ekonomické dopady. Venkov tak přichází o pracovní sílu, zatímco města se potýkají s vyšší zátěží na infrastrukturu, zdravotní péči a na další veřejné služby. Snaha místních podnikatelů a obyvatel přizpůsobit se turistům v ekonomicky slabších regionech může vést k úpadku tradičních zvyků a kulturního dědictví. Turistický přetlak na omezeném prostoru pak může způsobovat nárůst cen za zboží a služby. V současnosti negativně působí i rozšiřující se zástavba zemědělských a lesních ploch pro potřeby cestovního ruchu, což přispívá k degradaci životního prostředí, zhoršení kvality vody a ovzduší, nárůstu hluku, ničení přírodních ekosystémů a úbytku některých živočišných druhů atd. (KUBÍČKOVÁ, 2017)

3.1 Vnímání rizika

Vnímání rizika je důležité nejen z pohledu cestovatele ale také pro ostatní subjekty cestovního ruchu jako cestovní kancelář, cestovní agenturu, hotely místní samosprávu apod. Pokles turismu v určité destinaci může mít více příčin.

Mezi nejčastější příčiny patří politický směr dané země, negativní pověst způsobena nadměrnou byrokracií, kriminalitou, korupcí nebo náboženským extremismem, dále také nedostatečná infrastruktura turistických služeb, nedostatečný zájem státu o tento sektor, časté přírodní katastrofy a jejich dopady. (CLIFTON, 2023)

Cestovatel si o cílové destinaci vytváří s předstihem určitou představu. Tato představa se vytváří na základě informací od přátel a známých, z médií, z veřejných akcí jako cestovatelské festivaly nebo veletrhy apod. K těmto získaným informacím se při rozhodování přidá také osobní zkušenost, zájmy, vzdělání, osobnostní stránka člověka – schopnost racionálně uvažovat, hodnotit, dedukovat a analyzovat. U rozhodování mohou mít svou roli i emoce, nejistota, obavy, strach a úzkost úzce souvisejí s vnímáním rizika. Na základě těchto informací, vzniká buď motivující, nebo naopak demotivující faktor, zdali cestu opravdu podniknout. Dalším velkým faktorem, který může mít vliv na rozhodování a bezpečnost je povaha účelu cestování. Rozdílné faktory a vlivy má rekreační dovolená na pláži, služební cesta, turistika, poznávací cesta. (KREJČÍ, 2009)

Po důsledném zvážení veškerých rizik cesty do vybrané destinace může nastat několik závěrů. Cestu turista absolvuje i přes povědomí veškerých rizik, a to z důvodu, že destinace je vnímána a považována za bezpečnou, nebo jsou známá rizika na přijatelné úrovni. V dalším případě může turista podstoupit určitá opatření, díky kterým může vybranou destinaci navštívit (např. očkování, zajištění víza). V dalším případě může turista, zvolit jinou formu cestování, a to především z důvodu bezpečnosti a neznalosti, místo individuální cesty zvolí zájezd organizovaný cestovní kanceláří. V poslední řadě turista díky neakceptovatelným, zásadním a extrémním rizikům změni cílovou destinaci nebo úplně cestu zruší. (CHYTILOVÁ, 2020)

Pro cestovní kancelář je vnímání rizik neodmyslitelnou součástí strategického řízení. Cestovní kanceláře musí být na riziko vzniku mimořádné události připraveny, aby mohly co nejrychleji reagovat ve prospěch svých klientů. Přípravenost zahrnuje nejen reakci na aktuální problémy, ale i předvídání možných rizik a plánování, kterým se může dopad rizik minimalizovat. (CLIFTON, 2023)

3.2 Co udělat před cestou?

Před každou cestou do zahraničí, by měl každý podniknout kroky vedoucí k zajištění největší bezpečnosti a předejít komplikacím. Tyto kroky se mohou lišit vzhledem k cílové destinaci – jinak potřebné kroky jsou potřeba při cestách v rámci EU, mimo EU, rozvojové země apod.

- **Kopie dokladů** – Při pořízení kopie pasu, občanského průkazu, víza, smlouvě o cestovním pojištění lze předejít možným komplikacím při jejich odcizení či ztrátě. Ovšem kopie v papírové podobě se mohou stejně tak ztratit, či odcizit, proto se doporučuje uložit si kopie např. do emailové schránky.
- **Očkování** – Očkování mohou být povinná nebo dle vlastního rozhodnutí, záleží na cílové destinaci. „V ČR jsou některá očkování povinná, a to očkování proti záškrtu, tetanu, dávivému kašli, invazivnímu onemocnění vyvolanému původcem *Haemophilus influenzae b*, přenosné dětské obrně, virové hepatitidě B, spalničkám, zarděnkám, příušnicím a u rizikových dětí proti tuberkulóze.“ Tato očkování se týkají dětí a jsou stanovena zákonem o ochraně veřejného zdraví. (VZP ČR, ©2025)

Mezi doporučená očkování patří vztekлина, klíšťová encefalitida, horečka dengue, virová hepatitida B, břišní tyfus atd. Státy, které vyžadují povinné očkování při vstupu na území:

- některé státy Afriky, Střední a Jižní Ameriky – žlutá zimnice,
- Saudská Arábie – meningokok. onemocnění. (Státní zdravotní ústav, ©2024)
- **Znalost místních zákonů** – Ve většině právních systémů platí princip „neznalost zákona neomlouvá“, tudíž je důležité si před cestou nastudovat místní zákony a rozdíly oproti ČR. Nejprísnější výše trestů patří státům s islámským právem – šaría. Do Saudské Arábie je zakázán dovoz alkoholu a vepřového masa, při Ramadánu je zakázáno jíst, pít a kouřit na veřejnosti. Osobám s homosexuální orientací či jinou genderovou identitou hrozí trest smrti např. v Afganistánu, Íránu, Kataru a Saúdské Arábii. Indie zakazuje vývoz slonoviny, zlata a drahých kovů, v jiné formě než šperk a více než stoleté starožitnosti či rukopisy starší 75 let. V Thajsku platí zákaz užívání elektronických cigaret a vodních dýmek. V USA platí, bez ohledu na věk, zákaz konzumace a přenášení alkoholu v otevřené nádobě na veřejných místech. V některých evropských zemích a částech Austrálie je zakázáno veřejné nošení burky v určitých veřejných prostorech. (Pew Research Center, ©2013)

- **Cestovní pojištění** – Před cestou do zahraničí je zásadní uzavřít cestovní pojištění. Cestovní pojištění sice nezabrání vzniku nepředvídatelných situací, ale poskytuje cestovateli jistotu, že je chráněn v případě onemocnění, úrazu, ztráty zavazadel či jiných komplikací. Zároveň mu pojištění umožňuje, v případě potřeby, kontaktovat asistenční službu a požádat o pomoc. (*Generali česká pojišťovna, 2020*)

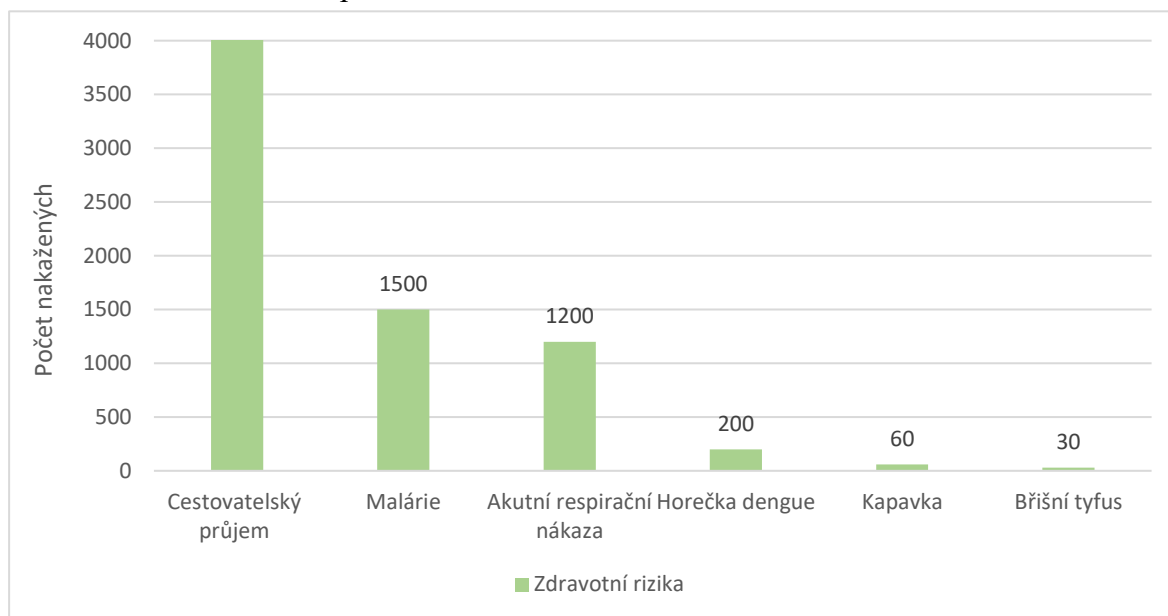
Cestovní pojištění může zahrnovat pojištění léčebných výloh, pojištění odpovědnosti, pojištění právní ochrany, úrazové pojištění, pojištění zavazadel, pojištění zmeškaného odjezdu. Dále může obsahovat připojištění jako storno cesty, rizikové sporty, manuální práce, domácích mazlíčků, půjčení vozidla a autoasistence. Výše cestovního pojištění se může lišit v závislosti na typu zájezdu. Cestovní pojištění je dražší, pokud zájezd zahrnuje adrenalinové rizikové sporty, zapůjčení auta apod. (*AXA Assistance, ©2024*)

Existují i státy, které v případě nesjednaného cestovního pojištění poskytnou lékařskou pomoc, a to buď zcela zdarma, za poplatek vyžadovaný spoluúčastí nebo zpětnou refundaci. K tomu je ale potřeba mít Evropský průkaz zdravotního pojištění, který vydávají zdravotní pojišťovny. Evropský průkaz zdravotního pojištění slouží pouze k účelům nezbytné zdravotní péče, nenahrazuje tedy cestovní pojištění, netýká se soukromých klinik, zpáteční cesty do ČR ani stomatologických zákroků. Evropský průkaz zdravotního pojištění se týká zemí, které jsou členy EU, nebo členy Evropského hospodářského prostoru (Island, Lichtenštejnsko, Norsko). S některými dalšími státy, které nejsou členy EU ani Evropského hospodářského prostoru má ČR sjednané bilaterální smlouvy. V případě potřeby nezbytné zdravotní péče tyto státy poskytnou péči zdarma pouze v případě, kdy má turista speciální formulář. Takovými státy jsou Albánie, Černá Hora, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Severní Makedonie a Turecko. (*Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020*)

Před cestou do zahraničí je doporučováno podívat se na oficiální webové stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR, kde se uvádí aktuální upozornění týkající se bezpečnosti a cestování do jednotlivých zemí. Tato upozornění mohou zahrnovat informace o politické situaci, přírodních katastrofách, bezpečnostních hrozbách, zdravotních rizicích, podmínkách pro vstup a pobyt v dané zemi, doporučení ohledně dopravy a infrastruktury, upozornění na kulturní odlišnosti země a dalších důležité skutečnosti, které mohou ovlivnit cestu do dané destinace. (*Ministerstvo zahraničních věcí ČR, ©2025*)

Zdravotní rizika

Mezi zásadní rizika na cestách patří zdravotní rizika, která jsou nepředvídatelná a mohou mít širokou škálu dopadů. K zdravotním potížím může dojít i přes veškerá preventivní opatření, a to i na základě maličkostí, zejména pak u dětí. I přes to je ale velmi důležité si před cestou zjistit veškerá zdravotní rizika a předcházet jim. Během cestování udává zdravotní problémy skoro 50 % turistů. Většina těchto zdravotních rizik se v ČR buď již nevyskytuje, nebo jen v omezené míře. Právě díky jejich minimálnímu výskytu může být léčba těžších zdravotních problémů v ČR obtížná.

Obrázek 3 Přehled zdravotních rizik při cestování (BERAN, 2012)

Z grafu výše lze vyčíst, že nejčastěji se turisté potýkají s infekčními nemocemi jako střevní potíže, malárie, respirační potíže, horečka dengue, kapavka, břišní tyfus, virová hepatitida, dále také cholera, žlutá zimnice, onemocnění způsobená kousnutím od zvířete, kožní problémy, alergické reakce atd. (BERAN, 2012)

Proti většině těchto nemocí se lze očkovat. Velkým doporučením je přibalit si s sebou na cesty základní léky a zdravotní potřeby jako náplast, obvaz, dezinfekce. V některých exotických destinacích sice teče z vodovodu pitná voda, je ale doporučováno pít vodu balenou a předcházet tak střevním obtížím či otravě. (CDC, ©2024)

Jednou z hlavních příčin úmrtí a invalidity na cestách jsou úrazy. Nejčastější jsou úrazy způsobeny nečekanými nehodami. Ve skupině lidí ve věku 5 až 29 let představují úrazy přibližně polovinu všech smrtelných incidentů. Podle Světové zdravotnické organizace patří infekční choroby mezi méně významné hrozby, na rozdíl od úrazů. (WHO, ©2025)

4 STATISTIKY V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU

Statistikám v jakémkoli odvětví se v ČR převážně věnuje Český statistický úřad, a to platí i v případě cestovního ruchu. Od roku 2020 většina statistických dat byla ovlivněna pandemií Covid-19. Kapitola je věnována statistikám z pohledu finanční stránky, domácímu a výjezdovému CR v ČR, statistice cestovních kanceláří a statistice států, které rezidenti nejčastěji navštěvují.

4.1 Finanční statistika cestovního ruchu roku 2023

V roce 2023 došlo v oblasti cestovního ruchu k výraznému zlepšení po 2 letech rozsáhlých proticovidových restrikcí.

Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) cestovního ruchu dosáhla v roce 2023 výše 161 miliardy Kč, což představuje meziroční nominální nárůst o 18,7 %. Tato částka je zároveň nejvyšší hodnotou, která byla od počátku sledování v roce 2003 zaznamenána. Podíl cestovního ruchu na **Hrubém domácím produktu** (dále jen HDP) postupně roste, nejvyšších hodnot dosáhl v roce 2019, kdy podíl na HDP činil 2,87 %. V roce 2023 činil HDP CR 180 miliard Kč. CR v ČR zaznamenal mírný meziroční růst svého podílu na tvorbě HPH a HDP, a to z 2,11 % na 2,30 %, ale stále nedosahuje hodnot jako před pandemií. Navzdory tomuto poklesu má CR v ČR stále větší ekonomický význam než souhrnný sektor zemědělství, lesnictví a rybářství. To ukazuje na jeho důležitou roli v ekonomice země, i když čelí výzvám souvisejícím s globálními ekonomickými podmínkami a pandemickými omezeními. (CIESLAR, 2025)

Celkový **objem výdajů** za CR v roce 2023 činil 328,9 miliardy korun. Tento ukazatel odráží poptávku všech návštěvníků, jejichž výdaje na cestování směřovaly do ČR. V meziročním porovnání vzrostl objem výdajů o 15,1 %, a tím představuje nejvyšší hodnotu od roku 2003. Pro srovnání v roce 2019, v období před vypuknutím pandemie Covid-19, byl celkový objem výdajů cestovního ruchu o 20,6 miliardy Kč menší, což činí nárůst v roce 2023 o 6,7 %.

V roce 2023 tvořil **příjezdový CR**, zastoupený zahraničními návštěvníky, přes 56 % celkových příjmů, což odpovídá částce 185,8 miliardy Kč. Ostatních 44 % finančních prostředků, tedy 143,1 miliardy Kč, přispěli tuzemští návštěvníci v rámci domácího CR. V případě výjezdového CR činily výdaje v roce 2023 99,2 miliardy Kč, zato v roce 2019 činily 84 miliard Kč. (Český statistický úřad, 2025)

4.2 Domáci a výjezdový cestovní ruch ČR

ČSÚ má v rámci odvětví cestovního ruchu 5 statistik, a to kapacity hromadných ubytovacích zařízení, návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení, on-line ubytovací platformy, satelitní účet cestovního ruchu a domácí a výjezdový CR.

Statistika domácího a výjezdového cestování ruchu je vedena od roku 2003, přičemž každý rok je rozdělen na 4 kvartály. Statistické výsledky jsou z Výběrového šetření cestovního ruchu, který je každoročně pořádán ČSÚ. Nová statistika vychází vždy na konci roku. Tato statistika obsahuje rozdělení na údaje o delších cestách a údaje o kratších cestách. Každá z těchto kategorií obsahuje 3 úrovně, a to:

- Celkové cesty rezidentů v tuzemsku a do zahraničí,
- cesty rezidentů v tuzemsku,
- cesty rezidentů do zahraničí.

Mimo delší cesty a kratší cesty rezidentů v tuzemsku a do zahraničí jsou k dispozici i data o služebních cestách rezidentů v tuzemsku a do zahraničí, ty jsou stejně tak rozděleny na celkové cesty, pouze v tuzemsku a pouze do zahraničí. (*Český statistický úřad, ©2024*)

V tabulce 1 je porovnání posledních 4 let, a to rok 2021–2024, přičemž rok 2024 je rozdělen na 4 kvartály. Tabulka je vytvořena s důsledností na využití cestovní kanceláře při cestování. Tabulka je rozdělena, jak podle roků, tak na delší zájezd a kratší zájezd. Delší zájezd představuje 4 a více přenocování, naopak kratší zájezd je 1-3 přespaní. Při srovnání individuálního cestování a využití cestovní kanceláře lze vyčíst, že individuální cestování je minimálně 3. násobně vyšší než využití cestovní kanceláře. Některá data chybí nebo jsou neúplná, především z roku 2021, kdy se svět potýkal s pandemií Covid-19. Ve některých případech data chybí, a to zejména v roce 2021, kde chybí data u 1 či více kvartálů a jsou proto označena horním indexem:

- ⁽¹⁾ znamená, že ve statistice chybí údaj z kvartálu 1 a taktéž z kvartálu 2,
- ⁽²⁾ znamená, že ve statistice je uveden pouze kvartál 3,
- ⁽³⁾ znamená, že ve statistice chybí údaje z kvartálu 1.

V případě, že údaj zcela chybí je v tabulce zaznamenán písmenem N, což je v případě údajů týkajících se využití cestovní kanceláře v případě krátkých výjezdů. (*Český statistický úřad, ©2024*)

Tabulka 1 Domácí a výjezdový cestovní ruch rezidentů ČR (Český statistický úřad, ©2024)

Domácí a výjezdový cestovní ruch rezidentů ČR (v tis.)								
Délka zájezdu		2021	2022	2023	2024			
					Q1	Q2	Q3	Q4
Delší zájezd	Cest celkem	10 426	13 313	12 503	1 752	2 510	6 597	1 308
	– v rámci ČR	7 826	8 059	6 842	944	1 393	3 365	745
	– do zahraničí	2 436 ⁽¹⁾	5 254	5 661	808	1 117	3 233	563
	Individuální organizace	8 983	10 363	9 243	1 344	1 911	4 645	958
	– z toho do zahraničí	1 250 ⁽²⁾	2 867	2 968	530	594	1 551	284
	Zájezd s cestovní kanceláří	796 ⁽²⁾	1 997 ⁽³⁾	2 317	215	474	1 522	249
	– z toho do zahraničí	753 ⁽²⁾	1 932 ⁽³⁾	2 254	189	467	1 480	235
Kratší zájezd	Cest celkem	14 990	18 773	14 595	3 270	4 926	4 008	3 765
	– v rámci ČR	14 493	17 454	12 841	2 976	4 553	3 615	3 344
	– do zahraničí	305 ⁽²⁾	1 319	1 754	294	373	393	421
	Individuální organizace	14 806	18 342	14 130	3 130	4 838	3 918	3 646
	– z toho do zahraničí	252 ⁽²⁾	1 141	1 562	223	348	345	351
	Zájezd s cestovní kanceláří	N	N	N	N	N	N	N
	– z toho do zahraničí	N	N	N	N	N	N	N

4.3 Cestování tuzemských občanů

Nejaktuálnější statistiky o cestách i zahraničních i tuzemských, které rezidenti podnikali jsou z konce března 2024, týkající se dat o roce 2023. Statistika se týká občanů starších 15 let. Kolik turistů v roce 2023 vycestovalo v rámci republiky a kolik do zahraničí je zpracováno v Tabulce 2.

Tabulka 2 Počet cest podniknutých za rok 2023 (*Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2024*)

Počet cest (v tis.)		
	delších	kratších
celkem	12 503	14 595
- tuzemských	6 842	12 841
- do zahraničí	5 661	1 754

Rozdělení cest podle:

Ceny

- **Tuzemské**

V průběhu roku 2023 dosáhly průměrné výdaje na 1 den delší cesty na částku 582 Kč a u kratší cesty na 601 Kč.

- **Zahraniční**

V průběhu roku 2023 dosáhly průměrné výdaje na 1 den delší cesty na 1948 Kč a kratší cesty na 1759 Kč. Nárůst cen je oproti roku 2022 za delší cestu o 6 % a za kratší cestu o 12,3 %.

Počtu nocí

- **Tuzemské**

V roce 2023 činil průměrný počet nocí na delších cestách 7,4 nocí a kratších cest 2 noci. Což je nárůst oproti předchozímu roku o 0,3 u delších cest a o 0,1 noci u kratších cest.

- **Zahraniční**

V roce 2023 průměrná delší cesta do zahraničí trvala 7,6 nocí, což představuje zkrácení o 0,1 dne ve srovnání s rokem 2022. Naopak průměrná kratší cesta trvala 2,4 nocí, a v meziročním porovnání se její délka téměř nezměnila. (*Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2024*)

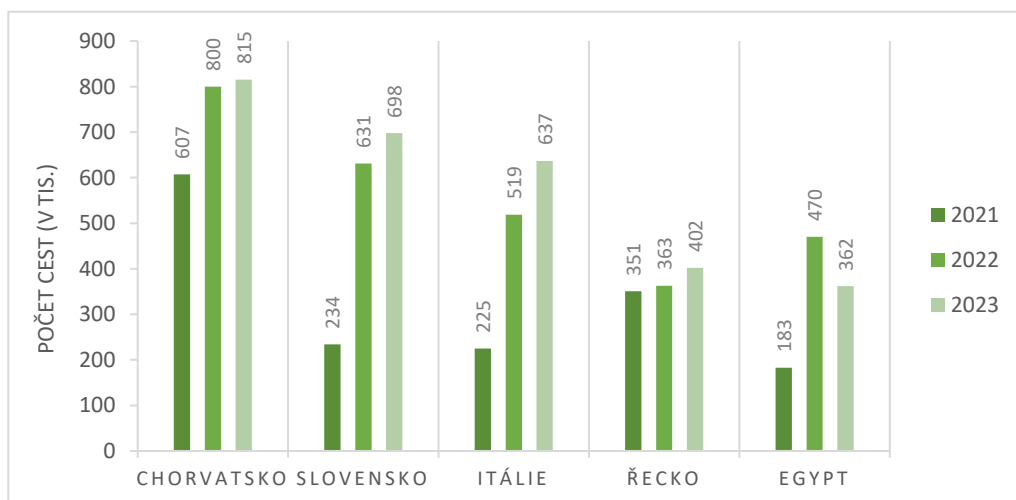
Cestování tuzemských občanů do zahraničí

V roce 2023 čeští turisté vycestovali do zahraničí více než v předchozím roce, oproti tomu jejich zájem o cestování po ČR klesl. Více než 5,6 milionu delších cest, které obyvatelé podnikli do zahraničí, bylo zaměřeno na rekreaci a dovolenou. Mezi státy, které čeští turisté navštěvovali nejvíce patří Chorvatsko, Slovensko a Itálii. (LEGNER, 2024)

Většina českých rezidentů směřovala na své zahraniční cesty, ať už delší, či kratší, do zemí EU, přičemž 76,2 % delších cest a 97 % kratších cest směřovalo právě do zemí EU.

Během volného času se čeští rezidenti nejčastěji vydávají na kratší zahraniční cesty na Slovensko. V roce 2023 směřovalo do této země okolo 603 tisíc kratších zahraničních cest, což představuje přibližně 34 % všech zahraničních krátkých cest. V porovnání s předchozím rokem došlo k nárůstu počtu cest na Slovensko o 16,2 %. Vysoký nárůst zaznamenaly kratší cesty do Polska, které oproti předchozímu roku narostly o 60 %. (LEGNER, 2024)

U delších cest je na vrcholu oblíbenosti Chorvatsko s 815 tisíci cestami (14,4 %), kam čeští turisté cestovali především z rekreačních důvodů. Na dalším místě se nachází Slovensko s 698 tisíci cestami (12,3 %), kam vedly cesty z důvodů rekreačních a také návštěva příbuzných a známých. Třetí příčku obsadila Itálie s 637 tisíci cestami (11,2 %), do Itálie cestují lidé z rekreačních důvodů, za turistikou či návštěvou historických měst. Velmi oblíbené je taktéž Řecko, kam směřovalo 402 tisíc cest (7 %). Za Řeckem je následovně Rakousko, s o něco menším počtem cest, a to 389 tisíc (6,8 %). Do Egypta směřovalo 362 tisíc cest (6,4 %), které byly převážně zaměřeny na pobyt u moře. Do Španělska podnikli turisté 327 tisíc cest (5,8 %). (Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2024)

Obrázek 4 Porovnání dlouhých cest (Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2024)

Na obrázku 4 je zpracováno porovnání dlouhých cest uskutečněných za roky 2021–2023 s 5 nejnavštěvovanějšími státy.

4.4 Statistika cestovních kanceláří

V roce 2024 bylo na tuzemském trhu provozováno 610 cestovních kanceláří, což je o 15 kanceláří více než v roce 2023. Před pandemií Covid-19 působilo.

Tabulka 3 Přehled cestovních kanceláří za rok 2022-2024 (*Newsroom TTG, 2025*)

	Počet v roce 2022	Počet v roce 2023	Počet v roce 2024
Působí celkem	575	595	610
Vniklo	3	29	32
Zrušilo činnost	15	6	8
Přerušilo činnost	80	17	19
Obnovilo činnost	N	12	14

V roce 2018 byl založen Garanční fond cestovních kanceláří, který slouží jako záložní zdroj pro vyplacení náhrad klientům v případě krachu cestovních kanceláří, pokud by je pojišťovna neuhradila. Výše příspěvku do fondu se stanovuje podle očekávaných tržeb za daný rok.

Cestovní kanceláře v minulém roce přispěly do garančního fondu částkou přibližně 13,5 milionu Kč. Reálná výše tržeb cestovních kanceláří není známa, ale podle odhadu mohly dosahovat výše 44,8 miliard Kč. Příspěvky na rok 2025 jsou vyšší, a začátkem roku dosahovali sumy přibližně 15,2 milionu korun. (*Newsroom TTG, 2025*)

5 VYBRANÉ TURISTICKÉ DESTINACE

V současnosti lidé cestují stále více za exotikou a k moři i mimo Evropu. S větší dostupností informací a levnějšími možnostmi dopravy se lidé stále více zaměřují na objevování nových destinací. Vybrané turistické destinace, ať už blízké nebo vzdálené, se stávají atraktivními cíli pro různé typy turistů. Práce se zabývá 4 destinacemi, z nichž 2 se nacházejí v Evropě, další v Africe a v Asii. V praktické části je zpracována analýza s možnými riziky v dané destinaci. Vybranými destinacemi jsou:

Chorvatská republika

Chorvatsko je stále nejpoblábnější destinací českých rezidentů. K roku 2024 mělo Chorvatsko 3,861 milionů obyvatel. Hlavním městem je Záhřeb, mezi další nejnavštěvovanější města patří Split, Zadar, Makarská a Dubrovník. Mimo pevninu patří k Chorvatsku přes 1000 ostrovů, z toho trvalo obydlených je 48. V Chorvatsku tvoří CR zhruba 20 % HDP. V roce 2023 navštívilo Chorvatsko 16 milionů turistů. Chorvatsko je od roku 2009 členem NATO a od roku 2013 členem EU, dále je členem schengenského prostoru, OSN i OBSE. Chorvatsko leží na Balkánském ostrově a má táhnoucí se tvar a ze západní strany jej omývá Jaderské moře, které je nejčastějším důvodem návštěvy českých rodin. Mimo moře je chorvatským lákadlem krásná příroda (např. Plitvická jezera), lesy, které pokrývají 44 % území, národní parky, jeskyně, potápěčská centra a kulturní památky. Čeští turisté jsou na 5. místě v poradníku turistů navštěvující Chorvatsko na prvních příčkách se nachází turisté z Německa, Slovinska a Rakouska. (*MUTIC, 2024*)

V žebříčku Světového indexu míru je Chorvatsko s indexem 1,504 na 15. místě. V Chorvatsku nejčastěji hrozí rizika z důvodu vysokého turistického ruchu, přírodních podmínek a nedbalého chování turistů. Mezi nejčastější rizika v Chorvatsku patří:

- Zdravotní rizika – úpal, dehydratace, infekce, střevní problémy, problémy spojené s alkoholem.
 - Úrazy při turistických aktivitách – utonutí či zranění ve vodě, poranění způsobené mořskými živočichy, úrazy při pěší turistice, cykloturistice a horolezectví.
 - Dopravní nehody – K nehodám dohází nejen při jízdě automobilem, ale také při jízdě na skútrech, motocyklech a na kole.
 - Kriminalita – kapesní krádeže, neoprávněné vniknutí do vozidla, vandalismus.
- (*top-pojisteni.cz, ©2025*)

Řecko

Řecko je stát nacházející se na Balkánském poloostrově. Skládá se z pevninské části Balkánu, poloostrova Peloponés a dalších nespočet ostrovů (odhaduje se okolo 3 tisíc). Řecko má 10,4 milionů obyvatel (2024).

Kromě příjemného středomořského klimatu, písčitých pláží a křišťálově čisté vody, nabízí Řecko i plno dalších důvodů k návštěvě. Hlavní město Atény láká skvostnými antickými památkami jako akropole Akropolis, Chrám Dia Olympského, Agora, dalšími významnými městy jsou Olympia a Delfy. Řecko je kolébkou pro Olympijské hry. Řecko je silně spojováno s mytologií, obohacenou o příběhy o bozích, hrdinech, mýtických stvořeních. Na seznamu světového dědictví UNESCO je zapsáno 19 památek nacházejících se právě v Řecku. Dalším lákadlem může být řecká kuchyně, Řekové jsou velmi pohostinným národem a mezi jejich nejznámější pochoutky patří saláty, výběry sýrů, tzatziki, musaka, čerstvé ryby a mořské plody. Řecko je pokryto z 80 % pohořím, čímž je ideálním místem na turistiku, lidé si tak mohou vychutnat výhledy na okolí ať už v horách či v národních parcích. (AVERBUCK, 2024)

Pro řeckou ekonomiku je CR zásadním sektorem přispívajícím k hospodářskému růstu. CR tvoří asi 18 % HDP. Řecko je mezi prvními 10 nejnavštěvovanějšími destinacemi světa. V roce 2024 navštívilo Řecko okolo 36 milionů turistů z celého světa. Za rok 2023 činil příjem Řecka z cestovního ruchu 21,7 miliard € (545 miliard Kč). (ŠTEFEK, 2025)

Řecko je jedním ze zakládajících členů OSN, je členem EU od roku 1981, schengenského prostoru, Rady Evropy, NATO a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. V žebříčku Světového indexu míru je Řecko na 40. místě s hodnotou 1,793.

Rizika, která mohou nastat na dovolené v Řecku:

- Přírodní katastrofy – zemětřesení, požáry, silné bouře, záplavy.
- Politické nepokoje – V současnosti je politická situace v Řecku stabilní, v minulosti však kvůli ekonomické krizi vznikali stávky, protesty a násilí. Taktéž situace s některými sousedními státy není ideální a způsobuje mezinárodní napětí.
- Zdravotní rizika – vysoké teploty mohou způsobovat dehydrataci a úpal.
- Ostrovy Santorini, Mykonos čelí problémům masového turismu, což může způsobovat velkou zátěž na infrastrukturu a životní prostředí a tím negativně ovlivňovat místní obyvatelstvo. (KADEŘÁBKOVÁ, 2021)

Egypt

Stát na severovýchodě Afriky, který je turistickým lákadlem především díky své cenové dostupnosti. Egypt má přes 107,5 milionů obyvatel (2024), tím že velká část Egypta je pokryta pouští Saharou, jediná úrodná půda v celé zemi se nachází u břehů řeky Nil. Egypt patří k nejslunnějším místům na Zemi. V Egyptě panují horká suchá léta, v centrální části země teploty stoupnou i nad 40 °C. Nejnavštěvovanější oblasti jako Hurghada, Marsa Alam či Šarm aš-Šajch dosahují v létě mírnějších teplot, a to okolo 34 °C. Po zemědělství a vývozu fosilních paliv je CR další důležitou složkou pro egyptskou ekonomiku. Egypt má jednu z nejdelších historií států, s tím souvisí i hlavní turistické cíle Egyptu, kterými jsou pyramidy v Gíze, Velká sfinga, Údolí králů, chrámový komplex Karnak, město Luxor a také hlavní město Káhira. Mnozí turisté míří do Egypta za rekreací u Rudého moře s krásnými plážemi a podmořským životem. (HARDY, 2023)

Egypt je členem OSN, již od založení v roce 1945 a také Světové zdravotnické organizace WHO. Egypt je ve světovém indexu míru s hodnotou 2,212 až v druhé polovině žebříčku, na 105. místě. Země je ohraničená pásem Gazy, Izraelem, Súdánem a Libyí, což může z velké části ovlivňovat pohled turistů na jeho bezpečnost. V zemi převládá až z 90 % islámská víra. Občané ČR potřebují pro dovolenou v Egyptě víza, která lze získat i na letišti po příletu a musí prokázat svou totožnost pasem. (BORRERO, 2025)

Rizika, která hrozí při dovolené v Egyptě:

- Politická nestabilita a terorismus – Egypt v minulosti zažil několik teroristických útoků, přičemž některé byly zaměřeny na turistické oblasti. Ačkoli vláda v posledních letech vynaložila značné úsilí na zajištění bezpečnosti, politická nestabilita v některých oblastech může stále představovat riziko.
- Kriminální – kapesní krádeže, především v městských oblastech.
- Doprava – Egypt má relativně vysokou míru dopravních nehod, zejména na silnicích. Podmínky dopravy jsou zde někdy velmi chaotické.
- Zdravotní rizika – V Egyptě by turisté měli pít zásadně pouze balenou vodu, pozor by si také měli dávat na některé potraviny. V některých oblastech hrozí i nákaza horečkou dengue či malárie.
- Přírodní rizika – spojená s extrémními teplotami, které mohou způsobit dehydrataci a úpal, zejména v létě. (KLEMENTOVÁ, 2021)

Spojené arabské emiráty

Spojené arabské emiráty (dále jen SAE) je země nacházející se na Blízkém východě. Rozkládají se na Arabském poloostrově. SAE obývá 9,9 milionů obyvatel (2020), z toho je odhadováno pouze 1,4 občané SAE a zbývající část představují přistěhovalci bez státního občanství. V SAE převládá v náboženství islám. SAE je členem OSN od roku 1971. V březnu 2014 zrušily SAE vízovou povinnost pro občany ČR a dalších 12 zemí EU.

Hospodářství SAE je založeno z 85 % na těžbě a zpracování ropy a zemního plynu. SAE se tak staly jedním z nejbohatších států světa. Rozvoj SAE je často kritizován kvůli porušování lidských práv, obchodování s lidmi a špatným pracovním podmínkám, které jsou někdy označovány jako forma moderního otroctví. Miliony imigrantů z chudších částí Asie a Afriky pracují v zemi v těžkých podmínkách. Lidskoprávní organizace poukazují také na útlak žen a sexuálních menšin.

Podle odhadů Mezinárodního měnového fondu z roku 2020 se ekonomika SAE řadí na 33. místo na světě, pokud jde o HDP v paritě kupní síly. Po přepočtu na obyvatele však patří SAE mezi nejbohatší země světa, konkrétně zaujímá 9. příčku.

SAE se skládají ze 7 emirátů. Jedním z emirátů SAE je Dubaj, který je v poslední době často oblíbenou destinací turistů, a to především díky svému stejnojmennému městu Dubaj. V hlavním městě emirátu Dubaj se odehrává veškeré politické, sociální, kulturní dění, způsobeno je to tím, že 99 % populace celého emirátu žije v Dubaji. Město disponuje rozsáhlou dopravní infrastrukturou, moderními silnicemi, automatizovaným metrem a 2 letišti. Dopravní infrastruktura zažila nejvýraznější rozvoj začátkem 21. století.

V roce 2024 bylo 2. nejrušnějším letištěm světa s 87 miliony turistů. Dubaj je velmi rozvinuté město po všech stránkách, stojí zde nejvyšší budova světa Burj Khalifa, je zde největší obchodní centrum Dubai Mall a také nejluxusnější hotel Burj Al Arab. Oblíbenou turistickou atrakcí je vyhlídka vrtulníkem či horkovzdušným balónem nad celým městem. Dubaj je městem adrenalinových zážitků, vysoké gastronomie, moderního umění, nočního života propojeného s tradiční arabskou kulturou. (*Tripadvisor LLC, ©2025*)

I přesto, že Dubaj je velmi rozmanitá a moderní metropole, stále je to město ve Spojených Arabských emirátech, kde jsou na rozdíl od ČR určité věci nelegální. Jednou z nich je homosexualita, za kterou může být trest odnětí svobody či deportace. Ilegální jsou taktéž projevy náklonosti mezi lidmi, které působí obscénně a mohou vést k pokutám až k vězení. Oficiálním a dominantním náboženstvím je islám. (*idubaj.cz, ©2012*)

Z pohledu bezpečnosti jsou SAE podle Světového indexu míru na 53. místě s indexem 1,897. V důsledku přísných zákonů a vysoké úrovně bezpečnostních složek, které dohlíží na celé město, je i přes vyšší index míru Dubaj považován za jedno z nejbezpečnějších měst na světě. Stejně tak na vysoké úrovni je i zdravotní péče.

Mezi rizika, která by mohla hrozit SAE patří:

- Zdravotní rizika – SAE má velmi horké a suché klima, především v létě, kdy teploty mohou přesahovat i více jak 40°C. pak mohou způsobovat dehydrataci a úpal.
- Dopravní nehody – I přes vysokou úroveň infrastruktury Dubaj má jednu z nejvyšších úmrtností na silnicích.
- Přírodní rizika – Písečná bouře, přívalové povodně, které hrozí v případě vydatných dešťů.
- Nebezpečná zvířata – V pouštní oblasti za městem se mohou vyskytovat jedovatí hadi, některé druhy nebezpečných štírů a pavouků. (KOŽUŠNÍKOVÁ, 2022)

DÍLČÍ ZÁVĚR

Teoretická část diplomové práce poskytla ucelený přehled klíčových pojmů a souvislostí v oblasti bezpečnosti a cestovního ruchu, s důrazem na profesi delegáta cestovní kanceláře. Byla vymezena samotná podstata bezpečnosti, jak v rámci EU, tak i mimo ni, dále byly popsány hlavní mezinárodní instituce, které se v oblasti bezpečnosti angažují – zejména EU, NATO, OSN a OBSE.

Součástí bylo i vymezení cestovního ruchu, jeho členění a postavení v současném světě, včetně statistických údajů a přehledu vybraných turistických destinací. Pozornost byla věnována i problematice rizik v cestovním ruchu, vnímání bezpečnosti ze strany cestovatelů i cestovní kanceláře. Další část byla věnována činnosti delegáta cestovní kanceláře – jeho roli, požadovanému vzdělání, osobnostním předpokladům.

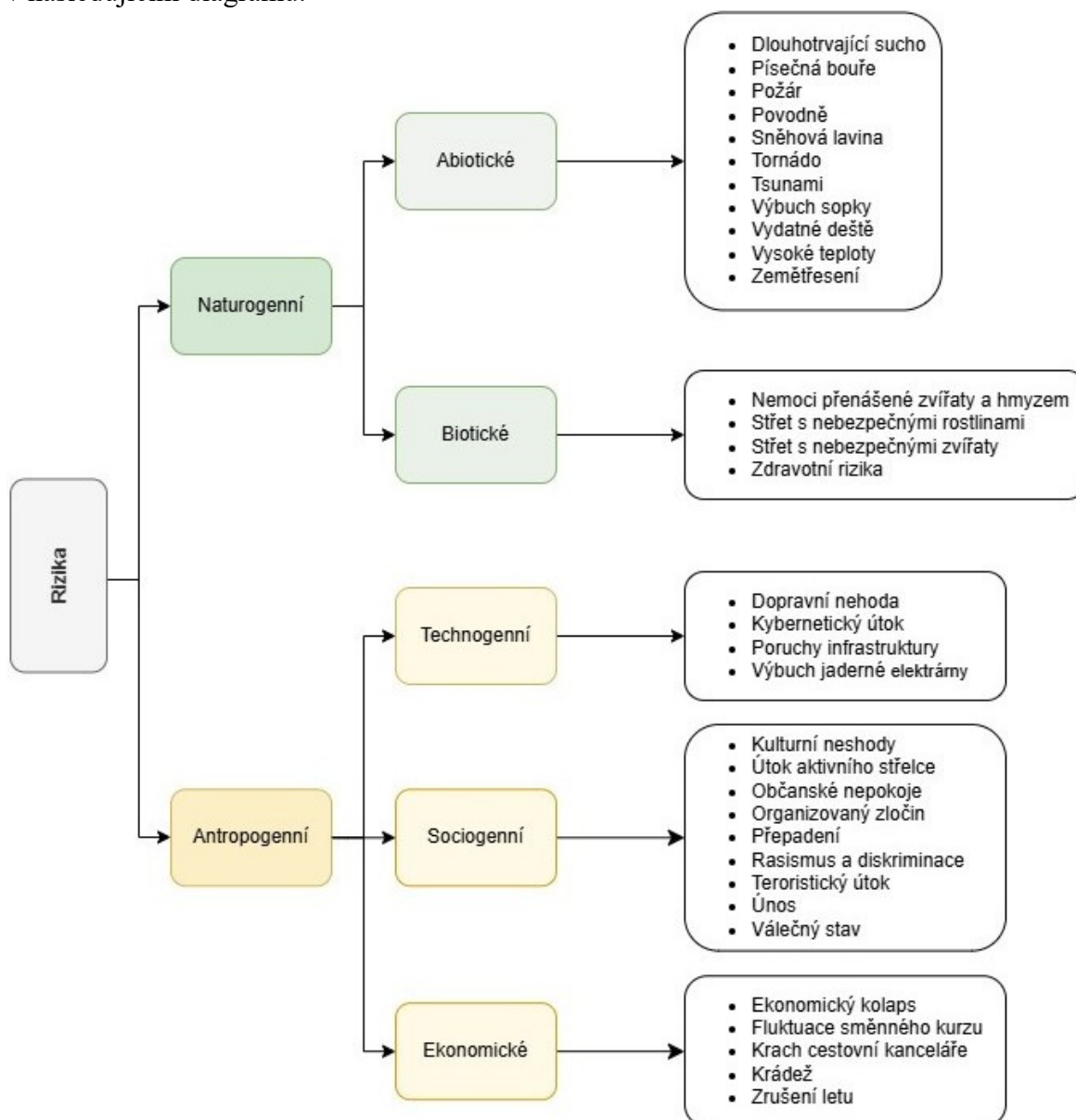
Získané poznatky z teoretické části vytvářejí pevný základ pro praktickou část práce, která se zaměřuje na analýzu rizik ve vybraných destinacích, zjištění současného stavu vzdělání delegátů v oblasti bezpečnosti a výslednému návrhu doplnění vzdělávacího v této oblasti.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 DIAGRAM – PŘEHLED MOŽNÝCH RIZIK

Každý obor zaznamenává určitá rizika. Tato rizika lze rozdělit podle různých kritérií, které jsou podstatné pro danou analýzu, např. podle závažnosti, podle oblasti, podle původu atd. Identifikaci možných rizik je zásadní, jelikož jejich identifikace a následné zavedení příslušných opatření vede k minimalizaci vzniku rizik.

Přehled možných rizik, které se mohou vyskytovat na cestách jsou zpracovány v následujícím diagramu.

Obrázek 5 Diagram možných rizik na cestách (*diagrams.net, 2025*)

Diagram je vypracován s inspirací přehledu typů nebezpečí s nepřijatelným rizikem z knihy Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru s názvem „Ochrana obyvatelstva a krizové řízení“ z roku 2015.

Diagram má 2 hlavní oblasti, a to naturogenní a antropogenní.

6.1 Naturogenní rizika

Naturogenní oblast se zabývá riziky, která jsou způsobena přírodními procesy. Tato rizika jsou ve většině případu nepředvídatelná a mohou se odvíjet od klimatických a geografických podmínek. Naturogenní rizika jsou rozdělena do dalších 2 kategorií na:

- **Abiotické** – rizika spojená s neživou částí přírody, jsou ovlivněna pouze přírodou.

Dlouhodobé sucho, se nejčastěji vyskytuje v suchých pouštních a polopouštních oblastech (Afrika, Austrálie, jih USA). Písečná bouře se stejně tak objevuje nejvíce v pouštních a polopouštních oblastech, z čehož nejčastější písečné bouře jsou v okolí pouště Sahary (Střední východ, Afrika, Arabský poloostrov). V suchých oblastech jsou také záznamy o rozsáhlých požárech (Kalifornie, Středomoří, Jižní Amerika). Povodně jsou přítomny v oblastech s častými srážkami či v blízkosti řek (Indie, Evropa, USA). V horách s vysokými mírami sněhu a oblíbenými lyžařskými destinacemi mohou hrozit sněhové laviny (Alpy, Himaláje). Tornáda jsou nejčastěji zaznamenávána ve středních oblastech USA, dále v Jižní Americe, Austrálii a Indii. K tsunami dochází v oblastech u oceánských pobřeží (Japonsko, Afrika, Arabský poloostrov). Výbuch sopky je pozorován v sopečných oblastech, zejména na tektonických deskách (Havaj, Island, Japonsko, ale i Itálie). Vydatné deště se objevují v tropických a monzunových oblastech (Indie, Jižní Amerika, jihovýchodní Asie). Zemětřesení je časté v seismicky aktivních oblastech podél tektonických desek (Japonsko, Chile, Turecko, Kalifornie). (*METYCH, 2025*)

- **Biotické** – spojená s živou přírodou, tedy organismy, a jejich vlivem na ekosystém.

Mezi nemoci přenášené zvířaty a hmyzem spadá Malárie, horečka Dengue, Zika virus, borelióza, tularémie, vzteklna apod. Malárie, Dengue a Zika virus jsou přenášeny komáry, a vyskytují se nejčastěji v tropických oblastech (Asie, Karibik, Jižní Amerika). Boreliózu přenáší klíšťata (Evropa, Severní Amerika, Asie). Vzteklna je přenášena zvířaty jako psi, kočky, netopýři, lišky atd. (východní Evropa, Afrika, Asie). (*WHO, 2024*)

Nebezpečné rostliny představují riziko kvůli jejich toxicitě nebo schopnosti způsobovat alergické reakce. Mezi jedovaté a toxické rostliny se řadí Oleandr obecný (Středomoří, Blízký východ), keř s vonnými barevnými květy. Skočec obecný má plody, které obsahují jed ricin, v určité dávce jsou plody smrtelné (Afrika, Indie). Muchomůrka červená je houba známá pro svou toxicitu (Evropa, Severní Amerika, Asie). (*TRČKA, 2023*)

Nebezpečná zvířata mohou být nebezpečná svým kousnutím, bodnutím či jiným útočným způsobem. Mezi jedovaté hady patří kobra, mamba (Afrika), taipan (Austrálie) a chřestýš (Severní Amerika). Komáři přenášející malárii, stejně tak jako klíšťata boreliózu. škorpioni a štíři (Afrika, Střední východ, Indie). Ve vodě se mohou objevovat medúzy (Austrálie, jihozápad Asie), krokodýli a aligátoři (Afrika, Jižní Asie, Austrálie, Amerika). Šelmy být nebezpečné pro lidi, zejména v oblastech, kde jsou součástí přírodního prostředí (Asie, Afrika). Útoky medvědů na lidi jsou známy v Rumunsku, Slovensku, Švédku. Mezi další nebezpečná zvířata se řadí vlk šedý, žraloci i divoká prasata. (GRICE, 2010)

Zdravotní rizika mají velmi širokou škálu, spadají sem infekční nemoci jako žlutá zimnice, COVID-19, hepatitida A a B, chřipka, tuberkulóza, meningokoková infekce atd. Dále je zde možné zařadit zdravotní problémy způsobené vysokou teplotou jako dehydratace, úpal, úžeh, kožní problémy. Úrazy způsobené dopravní nehodou, turistickými aktivitami a sportem jako krvácení, odřeniny, zlomeniny, otřes mozku, bezvědomí, v nejhorším případě smrt. (WHO, 2024)

6.2 Antropogenní rizika

Antropogenní oblast se zabývá riziky, které vznikají důsledkem lidské činnosti. Vznikají v důsledku rychlého jednání, neuvážení, chybných a špatně organizovaných lidských aktivit.

- **Technogenní rizika** označují rizika spojená s lidskou činností a technologickými procesy, které mohou mít negativní dopad na zdraví lidí, ekonomiku a infrastrukturu.

Do technogenních rizik jsou zahrnuty nehody jak automobilu, tak nehody na kole, motocyklu a dalších prostředcích dopravy. Kybernetické útoky mohou být mířeny na konkrétního turistu (např. jeho bankovní účet), nebo na zásadní infrastrukturu v dané destinaci, která by mohla pobyt turistů znepříjemnit. Poruchy infrastruktury znamenají závady v dopravní, energetické nebo vodohospodářské infrastruktuře, které mohou mít vážné následky na fungování společnosti. Také zde lze zařadit výpadky elektřiny, zřícení mostů, selhání zásobování vodou nebo plynem. Výbuch jaderné elektrárny, který v minulosti velmi zamával historií celého světa. Itálie a Německo jsou jedny z mála států, které se rozhodly postupně opustit od jaderné energie. (BOJANOVSKÝ, 2009)

- **Sociogenní rizika** se vztahují k negativním dopadům, které mohou nastat v důsledku sociálních, ekonomických a politických faktorů, a které ovlivňují turistickou destinaci a její obyvatele. Mohou mít široký dopad na stabilitu společnosti, kvalitu života jednotlivců i skupin. (MANDELLI, 2024)

Kulturní neshody zahrnují pohled na vyznávání náboženství, veřejné projevy náklonnosti, oblekový kodex, homosexualitu apod. Útok aktivního střelce má nejvyšší pravděpodobnost v USA a v dalších zemích, kde je vysoká dostupnost střelných zbraní (Texas, Florida, Kalifornie, Ohio, Mexiko). Taktéž je riziko vyšší v tzv. favelách v Rio de Janeiro, což jsou chudobné oblasti, ve kterých je vysoká kriminalita. Turistům je zde vstup nedoporučován. Občanské nepokoje se poslední dobou odehrávají v Srbsku (od února 2025 zde probíhají protivládní demonstrace), v Turecku (rozsáhlé protivládní protesty, které jsou považovány za největší od protestů v parku Gezi v roce 2013), na Slovensku (v lednu 2025 protestovali tisíce lidí proti proruskému směřování vlády), v Senegale (v polovině roku 2024 vedly protiústavní odklady prezidentských voleb k násilným protestům). Organizovaný zločin může mít různé podoby, včetně nelegálního obchodování s drogami, zbraněmi, obchodování s lidmi, praní špinavých peněz, vydírání a korupce. Organizované zločiny především v podobě mezinárodního obchodu s drogami probíhají v Mexiku, Itálii – Sicílie, USA i Albánii. Teroristické útoky mohou mít různé formy, jako jsou sebevražedné atentáty, bombové útoky, střelby, únosy nebo kybernetické útoky. Za rizikové státy jsou považovány Sýrie, Irák, Afghánistán a Libye kvůli aktivitám teroristických skupin jako Islámský stát a Al-Káida. Některé evropské země jako Francie, Spojené království a Belgie, byly v minulosti terčem teroristických útoků. Aktuálně probíhající válečné stavy jsou na Ukrajině (válka s Ruskem začala v únoru 2022), v Sýrii (občanská válka od roku 2011), Izraelsko-palestinský konflikt (trvá už více než století a má historické, náboženské a politické příčiny).

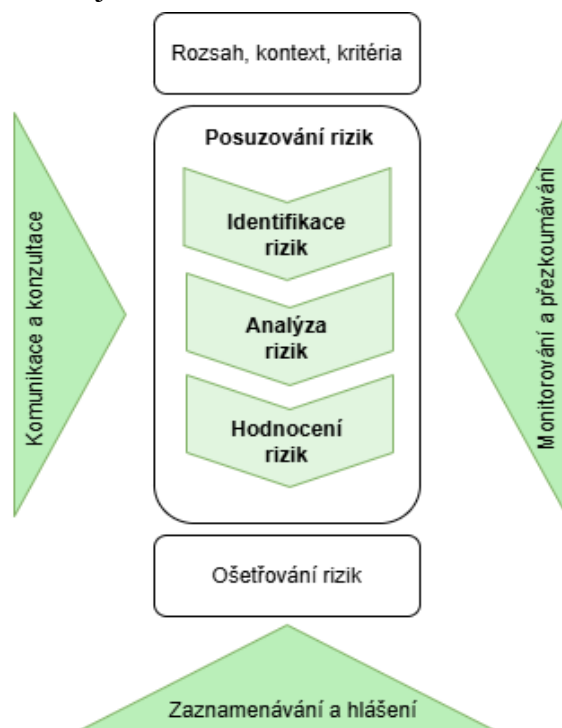
- **Ekonomické rizika**

Fluktuace směnného kurzu představuje riziko pro cestování, protože může nepředvídatelně měnit náklady na dovolenou. Krach cestovní kanceláře, může mít za následek ztrátu peněz zákazníků, zrušení zájezdu. Důležité je prověřovat si cestovní kanceláře a zájezd si pojistit. Okrádání turistů panuje na celém světě někde v menším, někde ve větším měřítku. Může mít podobu kapsářských krádeží, odcizení zavazadel, vykrádání pokojů, krádeže na přeplněných turistických atrakcích, vykrádání automobilů apod. Zrušení letu může způsobit nemalé komplikace, je dobré si udělat cestovní pojištění, které obsahuje kompenzaci zrušeného letu. (WTTC, 2024)

7 ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK VE VYBRANÝCH TURISTICKÝCH DESTINACÍCH

Analýza rizik je jedním z kroků při procesu managementu rizik neboli řízení rizik. Proces řízení rizik je systematický a racionální přístup, jehož cílem je zjistit, zda je nutné modifikovat riziko prostřednictvím opatření, aby vyhovovalo předem stanoveným kritériím. Aktuální normou pro řízení rizik je ISO 31000:2018, z roku 2018, norma poskytuje principy, rámec a proces pro efektivní řízení rizik. Normu lze využít pro jakoukoli organizaci bez ohledu na její zaměření. (IEC, ©2018)

Celý proces managementu rizik je zobrazen na obrázku 6.

Obrázek 6 Proces managementu rizik (RAUSAND, 2020)

Analýza rizik má preventivní charakter. Účelem analýzy je identifikovat potenciální problémy (rizika), vyhodnotit je a na základě jejich závažnosti přijmout efektivní opatření, která odstraní jejich příčiny nebo alespoň omezí jejich výskyt či dopad. Hlavními cíli analýzy rizik jsou prevence problémů, což znamená předcházení událostem, které by mohly negativně ovlivnit cíle nebo rozpočet, poskytování informací pro informovaná rozhodnutí, jež umožňují efektivně řídit rizika a minimalizovat jejich dopady, a zlepšení řízení, které je kontinuálním procesem zajišťujícím stabilitu a bezpečnost. (PŮČEK, 2020)

Analýzu rizik lze použít v různých oborech. Existuje mnoho metod analýzy rizik, které se liší podle kontextu, cíle analýzy a dalších. Pro účel práce jsou vybrány následující metody:

7.1 Metoda „Check list“

Check list analýza neboli analýza pomocí kontrolního seznamu je metoda identifikace rizik. Představuje jednoduchou techniku, která využívá seznam různých položek, kroků nebo úkolů, podle kterých se ověřuje správnost nebo úplnost daného postupu. Jedná se o techniku, která metoda se často používá jako základ pro složitější metody v oblastech kvality, bezpečnosti či řízení rizik. Check list má být systematický a strukturovaný.

Kontrolní seznam patří mezi jedny z nejjednodušších, nejběžnějších a zároveň velmi efektivních metod pro analýzu nebo kontrolu. Obvykle vychází z již ověřených postupů. Pomocí check listu lze prověřit správnost provedené činnosti, aktuální stav zařízení či soulad s požadavky. Výsledky mohou být zaznamenány ve formě jednoduchého formuláře s odpověďmi ano/ne, nebo mohou obsahovat více možností (vysoká, střední, nízká). Kontrolní seznam je možno využít napříč všemi odvětvími lidských činností. Může sloužit jako preventivní nástroj nebo pro zpětné zjištění příčiny problému. Je možné jimi ověřit stav zařízení nebo zkontrolovat kompletnost postupů před jeho spuštěním. (IEC, ©2019)

Check list je pro tuto práci vypracován ve variantě odpovědí ano/ne. Odpovědi jsou objasněny v poznámkách. Check list obsahuje 20 otázek týkajících se bezpečnosti. Výsledné metody check list pro každou vybranou destinaci zvlášť jsou v Příloze P I.

7.2 Metoda „What-if“

Metoda What-if je jednoduchým a účinným nástrojem pro analýzu rizik. Stejně tak jako check list je metodou, která identifikuje rizika. Je založena na kladení hypotetických otázek typu „Co se stane, když...“. Metodu v praxi využívá odborný tým, který dobře zná daný proces či objekt. Tým pomocí brainstormingu identifikuje potenciální rizika, odhaduje jejich dopady a navrhuje opatření ke snížení jejich pravděpodobnosti nebo následků.

Hlavní výhodou metody je její flexibilita a časová nenáročnost. Jedná se také o méně systematický a spíše intuitivní přístup, který vyžaduje kvalitní a kreativní týmovou spolupráci. Cílem analýzy je identifikace nebezpečných situací a návrh konkrétních preventivních nebo nápravných opatření. (ZAPLETALOVÁ, 2020)

Pro účel práce metoda What if navazuje na metodu Check list. Pokud je v Check listu odpověď nevyhovující (v tomto případě odpověď „ANO“) je příčina rozvedena v metodě What if. Metoda obsahuje příčinu, následek, návrh opatření, pravděpodobnost a dopad. Zpracovaná metoda What if, pro každou vybranou destinaci je v Příloze P II.

7.3 Analýza Matice rizik

Matice rizik slouží k subjektivnímu posouzení rizika. Matice rizik se používá k určení, zdali je dané riziko všeobecně přijatelné či nepřijatelné. Matice rizik obsahuje 2 stupnice, a to pravděpodobnost a dopad, ze kterých se následně vypočítává riziko podle rovnice:

$$R = P \times D$$

Riziko se rovná součinu pravděpodobnosti a dopadu. Každá ze stupnic je na ose x a ose y.

Stupnice pravděpodobnosti může obsahovat libovolný počet úrovní. Při jejím vytváření je důležité zvolit takové popisy pravděpodobnosti, které jsou co nejvíce srozumitelné a jednoznačné (časté, méně časté atd.). Pokud jsou pro jednotlivé úrovně pravděpodobnosti použity číselné hodnoty, měly by být doplněny o jasně stanovené jednotky.

Stupnice následků by měla pokrýt různé typy dopadů (finanční ztráty, dopad na bezpečnost, životní prostředí atd.). Stejně jako u pravděpodobnosti stupnice dopadu může obsahovat libovolný počet úrovní.

Pro tuto práci byly nastaveny následující hodnoty:

Pravděpodobnost

- velmi zřídka,
- zřídka,
- občas,
- často,
- velmi často

Dopad

- velmi vysoký
- vysoký
- střední
- nízký
- velmi nízký

Základní vzorová matice rizik, která je použita v práci má následující podobu:

Tabulka 4 Vzor matice rizik (*vlastní, 2025*)

Dopad		Pravděpodobnost				
		velmi zřídka	zřídka	občas	často	velmi často
		1	2	3	4	5
velmi vysoký	5	5	10	15	20	25
vysoký	4	4	8	12	16	20
střední	3	3	6	9	12	15
nízký	2	2	4	6	8	10
velmi nízký	1	1	2	3	4	5

V práci je zpracována matice rizik pro každou vybranou destinaci. Všechny matice rizik jednotlivých destinací jsou následně zpracovány v jedné celkové matici rizik, aby bylo možné zhodnotit v jaké destinaci se liší pravděpodobnost a dopad určitého rizika. Každá destinace má svoji barvu a pro každé riziko byla určena zkratka. Metoda matice rizik se nachází v Příloze III.

8 PŘEHLED MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ VE VYBRANÝCH TURISTICKÝCH OBLASTECH ZA UPLYNULÝCH 10 LET

Cestovní ruch je významně ovlivňován různými faktory, mezi které patří i mimořádné události. Tyto události mají významný dopad na 1 či více složek společnosti vč. obyvatel, turismu, ekonomiky, hospodářství, životního prostředí atd. Cílem kapitoly je poskytnout přehled nejvýznamnějších mimořádných událostí, které se za posledních 10 let staly ve vybraných turistických oblastech, a poukázat na jejich dopady.

8.1 Mimořádné události v období 2015-2025 v Chorvatsku

Lesní požáry (léto 2022)

V létě 2022 postihly Chorvatsko jedny z nejničivějších lesních požárů za poslední desetiletí. Postiženy byly zejména oblasti podél dalmatského pobřeží, požáry vypukly v blízkosti turisticky oblíbených měst, jako jsou Podgora a Tučepi, v okolí Šibeniku a Zadaru. Oheň zlikvidoval přes 30 000 hektarů půdy. Plameny zničily obydlí, podniky i lesy. Došlo k evakuaci tisíce místních obyvatel i turistů. Požáry měly negativní vliv na biodiverzitu regionu, vedly k erozi půdy, což může mít dlouhodobé důsledky pro životní prostředí. Za hlavní příčinu požárů je považováno globální oteplování, ovšem v Chorvatsku existují i dlouhodobé faktory, které přispívají k větší pravděpodobnosti výskytu ničivých požárů. Proměny krajiny během posledního století učinily chorvatské pobřeží zranitelnějším vůči extrémním požárům. (*MARCHESINI, 2023*)

Zemětřesení v Petrinji (prosinec 2020)

Dne 28. prosince začalo zemětřesení o síle 5,4 stupně, následující den hodnoty dosáhly síly 6,4. Zasažena byla oblast kolem města Petrinja. Zemětřesení podobné velikosti se odehrálo již v roce 1880 poblíž Záhřebu. Zemětřesení způsobilo značné škody na budovách a infrastruktuře, vedlo k evakuaci obyvatel a bylo cítit v celém severním Chorvatsku i v okolních zemích. Počet obětí je odhadován mezi 7 a 8, zraněných bylo 26–36 osob, z toho minimálně 6 vážně. Oficiální vládní odhad škod je 4,8 miliardy €, což jsou přímé škody na budovách a infrastruktuře. (*NOAA, rok neznámý*)

Zemětřesení v Záhřebu (březen 2020)

Dne 22. března 2020 zasáhlo hlavní město Záhřeb zemětřesení o síle 5,3 stupně. Otřes byl následován několika menšími seismickými aktivitami. Událost způsobila značné materiální škody, včetně poškození významných staveb. Došlo k prasklinám v konstrukcích, poškození střech a fasád a ulice byly zaplaveny troskami. Bylo nutné evakuovat některé nemocnice z důvodu narušené statiky budov. Zraněno bylo 16 osob a 1 byl v kritickém stavu. Odhadované náklady na obnovu dosáhly přibližně 5,6 miliardy €. V tom samém období čelilo Chorvatsko, stejně jako zbytek světa epidemii Covid-19. (WALKER, 2020)

Bouře Jugo (listopad 2019)

V listopadu 2019 zasáhla chorvatské pobřeží extrémně silná bouře Jugo, která byla doprovázena přívalovými dešti a silným větrem. Bouře způsobila vysoké přílivy, záplavy a narušila dopravu v oblasti Dalmácie. Podle Chorvatského hydrografického ústavu byla na Jadranu naměřena rekordní výška vln, nejvyšší vlna dosáhla 10,87 metru. Bouře zasáhla široké pásmo pobřeží – od jihodalmatského Dubrovníku po severní Istrii. Mezi nejvíce postižená místa patřily Split, Rovinj, Poreč a další přímořské lokality. V důsledku bouře došlo k újmě na infrastruktuře, pádů stromů i elektrických sloupů. (croatiaweek.com, 2019)

Povodně v severní Chorvatsku (květen 2019)

V květnu 2019 zasáhly severní oblasti Chorvatska a Bosny a Hercegoviny silné deště, které vedly k záplavám a sesuvům půdy. Doprovodným jevem byl silný vítr, který způsobil výpadky proudu, popadané stromy a značné škody na infrastruktuře. Tyto povodně způsobily rozsáhlé škody na domech a infrastruktuře. V oblastech Hrvatska Kostajnica, Korana a Karlovac byla aktivována protipovodňová opatření. Záchrané složky hlásily více než 500 výjezdů. Vlivem srážek a přetékajících řek byla poškozena stovka domů, některé silnice zablokovaly sesuvy půdy, a pěší most v blízkosti města Banja Luka byl úplně zničen. V důsledku silného větru došlo ke zranění nejméně 5 osob a 1 úmrtí. (ROMERO, 2019)

Migrační krize (podzim 2015)

V roce 2015 zasáhla Evropu migrační vlna se statisíci uprchlíky ze Sýrie, Afghánistánu a dalších zemí. Od poloviny září 2015 začaly do země ve velkém proudit davy lidí, zejména na hranici se Srbskem. Chorvatsko nebylo na takovou situaci logisticky připravené – dočasná uprchlická zařízení byla přeplněná a došlo k dopravnímu i humanitárnímu chaosu. Podle odhadů překročilo chorvatské území přes 300 tisíc migrantů. Krize měla dopad na logistiku, bezpečnostní složky, infrastrukturu i CR v pohraničí. (SPINDLER, 2015)

8.2 Mimořádné události v období 2015-2025 v Řecku

Povodně na řeckých ostrovech (jaro 2025)

Na přelomu března a dubna 2025 zasáhly silné deště několik řeckých ostrovů v Egejském moři, včetně ostrovů Paros, Mykonos, Kréta a Rhodos. Na některých ostrovech byl hlášen i sesuv půdy. Rhodos čelil i silnému větru, který vyvracel stromy a způsobil škody na majetku. Od 4. dubna se intenzita bouřek výrazně snížila, čímž vznikly příznivé podmínky pro zahájení likvidačních a úklidových prací. Povodně způsobilý značné škody na majetku a infrastrukturu, ale nebyly hlášeny žádné oběti na životech. Na ostrovech Paros a Mykonos bezpečnostní složky stále odstraňují bahno z ulic a pracují na opravě poškozené infrastruktury. (informace k 4.4.2025) (ROWAN, 2025)

Povodně způsobené bouří Daniel (září 2023)

V září 2023 zasáhla střední Řecko bouře Daniel, která přinesla rekordní srážky a způsobila rozsáhlé povodně zejména v regionu Thessalie. Přibližně tři týdny po zásahu bouře Daniel postihla stejnou oblast další bouře, nazvaná Elias. V obci Polion zaznamenala meteorologická stanice srážky 75,4 cm, což výrazně překračuje roční průměr v oblasti, který se pohybuje okolo 40 cm. Bouře způsobilý značné materiální škody – byly poškozeny obytné domy a veřejná infrastruktura. Nejvíce zasažené byly zemědělské oblasti, přičemž největší škody utrpěly bavlníkové plantáže a chovy hospodářských zvířat. Evakuaci muselo podstoupit více než 4 500 osob a událost si vyžádala 17 obětí. Bouře nepostihla pouze Řecko, ale také Bulharsko a Turecko. (ČERMÁKOVÁ, 2023)

Lesní požáry (léto 2023)

V létě 2023 postihly Řecko rozsáhlé lesní požáry, zejména v oblasti Evros a na ostrovech Rhodos a Korfu. Jednalo se o největší požár v EU od dob začátku měření, tedy od roku 2000. Požáry byly zapříčiněny extrémními teplotami a klimatickým suchem, které byly důsledkem změny klimatu. V některých případech bylo zjištěno i úmyslné založení požárů.

Požáry, které na ostrově Rhodos vypukly v červenci vedly k evakuaci přibližně 19 tisíc lidí, což představovalo jednu z největších evakuací v historii Řecka. Na ostrově Korfu vypukly požáry také v červenci a vedly k evakuaci tisíců turistů a obyvatel. V srpnu vypukly požáry v regionu Evros, na severovýchodě Řecka, a vyžádaly si nejméně 20 obětí.

Řecko obdrželo pomoc od několika evropských zemí prostřednictvím mechanismu civilní ochrany EU, včetně hasičských letadel a pozemních jednotek. (ČERMÁKOVÁ, 2023)

Železniční nehoda v Tempe (únor 2023)

Dne 28. února 2023 došlo k čelní srážce osobního a nákladního vlaku poblíž města Tempe ve středním Řecku. Osobní vlak jel po trase z Atén do Soluně a vезl přibližně 350 cestujících. Srážka způsobila vykolejení několika vagonů, některé z nich začaly hořet. Záchranné práce na místě nehody byly velmi komplikované díky intenzivnímu požáru a rozsáhlým poškozením vlakových souprav. Tato nehoda vyvolala masové protesty požadující zlepšení bezpečnostních systémů v železniční dopravě. Příčinou nehody byla kombinace lidské chyby a nedostatků v řízení železniční dopravy. Při nehodě zahynulo 57 lidí a desítky dalších byly zraněny, což z této železniční nehody činí nejhorší železniční katastrofu v moderní historii Řecka. (*idnes.cz, 2023*)

Požáry v oblasti Attika – Matti (léto 2018)

V červenci 2018 zasáhly oblast Attiky ničivé lesní požáry. Nejvíce postiženou oblastí bylo přímořské letoviště Mati. Požáry zničily tisíce domů, hotelů a dalších ubytovacích zařízení, což vedlo k masivním evakuacím. Mnoho turistů utíkalo před ohněm do moře, odkud je zachraňovaly lodě. Důvodem požáru byla lidská nedbalost, konkrétně pálení dřeva na zahradě v oblasti Daou. Silný vítr a vysoké teploty přispěly k rychlému šíření ohně. Následné vyhodnocování poukázaly na nedostatečnou koordinaci záchranných složek a neefektivní plán evakuace, což vedlo k vysokému počtu obětí. Požáry si vyžádaly 104 obětí a více než 140 zraněných. Řecko obdrželo pomoc od několika zemí, které poskytly hasičská letadla a další zdroje na podporu boje proti požárům. Požáry v Mati zůstávají jednou z nejtragičtějších událostí v moderní historii Řecka. (*SMITH, 2018*)

Zemětřesení na ostrově Lesbos (červen 2017)

Dne 12. června 2017 postihlo ostrov Lesbos zemětřesení o síle 6,2 stupně. Epicentrum zemětřesení se nacházelo přibližně 5 km jižně od města Plomari. Krátce poté oblast zasáhly 2 další slabší otřesy, oba o síle 4,9 stupně. Nejvíce zasažena byla vesnice Vrissa, kde došlo k úmrtí 1 osoby, zranění desítek dalších osob a zničení mnoha domů. Zemětřesení způsobilo rozsáhlé škody na infrastruktuře a vyvolalo paniku mezi obyvateli. V některých oblastech došlo i k sesuvům půdy. Zemětřesení poukázalo na potřebu modernizace stavebních norem a lepší připravenosti na přírodní katastrofy především v seismicky aktivních oblastech. Pro turisty a CR měl incident omezený dopad, hlavní turistické oblasti nebyly výrazně zasaženy. Otřesy byly pociťovány nejen na Lesbu, ale i na západě Turecka. (*AL JAZERAA, 2017*)

8.3 Mimořádné události v období 2015-2025 v Egyptě

Invaze štírů v oblasti Asuán (podzim 2021)

V listopadu 2021 zasáhla egyptskou provincii Asuán neobvyklá přírodní událost – invaze štírů do městských oblastí. Silné bouře doprovázené i silnými dešti v oblasti Asuánu způsobily záplavy, které vyplavily štíry z jejich přirozeného prostředí do lidských obydlí. Více než 500 lidí bylo hospitalizováno kvůli bodnutí štíry. Mezi nejčastější příznaky patřily bolesti hlavy, horečka, zvracení a průjem. Nebyla hlášena žádná úmrtí.

Asuán je významná turistická destinace proslulá především historickými památkami. Invaze štírů vyvolala obavy mezi místními i turisty. I přesto, že nedošlo k incidentům v turistických zónách, situace vedla k preventivním opatřením a zvýšené opatrnosti mezi návštěvníky. Událost poukázala na nutnost krizové připravenosti i při méně obvyklých přírodních událostech. (VAŠÍČKOVÁ, 2021)

Bouře „Dragon“ a záplavy (březen 2020)

V březnu 2020 zasáhla Egypt silná bouře zvaná „Dragon“, provázená přívalovými dešti, silným větrem a písečnými bouřemi. Bouře zasáhla nejvíce oblast Káhiry, Gízy a Luxoru. V některých oblastech napadlo přes 260 mm srážek během 24 hodin, což je pro tuto oblast extrémní množství srážek. Bouře způsobila záplavy, výpadky elektřiny, dopravní kolaps a poškození infrastruktury i historických památek. Bouře si vyžádala přes 21 úmrtí.

Bouře měla výrazný vliv i na CR. Vláda nařídila uzavření škol, vládních úřadů a podniků. Byly zrušeny železniční spoje, výletní plavby a uzavřeno bylo mezinárodní letiště v Luxoru, významný uzel pro turisty. Bouře měla za následek negativní mediální obraz Egypta, což vedlo k negativní image Egypta jako bezpečné destinace. (KELLY, 2020)

Bombový útok na autobus s turisty u pyramid v Gíze (květen 2019)

Dne 19. května 2019 došlo k bombovému útoku na autobus poblíž pyramid v Gíze. Při tomto teroristickém útoku bylo zraněno přibližně 12 osob, z nichž většina byli zahraniční turisté. Vyrobené výbušné zařízení bylo umístěno u cesty v oblasti Gíze a bylo odpáleno při průjezdu autobusu. I přesto, že si útok nevyžádal oběti, vyvolal výrazné obavy o bezpečnost turistů a vedl k okamžitému zpřísnění bezpečnostních opatření v oblasti. Incident měl negativní dopad na image Egypta jako bezpečné destinace a zvýšil obavy mezi turisty, což dočasně ovlivnilo CR v regionu. K útoku se žádná skupina nepřihlásila a egyptské úřady nezveřejnily informace o možné teroristické skupině. (MAHER, 2019)

Útok na mešitu v Bir al-Abed (listopad 2017)

Během pátečních modliteb dne 24. listopadu 2017 došlo k útoku na mešitu Al-Rawda ve vesnici Bir al-Abed na severu Sinajského poloostrova. Nejprve došlo k odpálení výbušných zařízení a poté útočníci zahájili palbu na osoby uvnitř mešity, které se snažily uniknout. Při útoku přišlo 305 osob o život, včetně 27 dětí, a dalších 128 osob bylo zraněno. Mešita Al-Rawda byla spojována se súfijským řádem Jaririya, což mohlo být motivem útoku. Útočníci se k činu nepřihlásili, ale podle úřadů nesli vlajky Islámského státu.

Útok na mešitu je považován za nejtragičtější v moderní historii Egypta. Tento útok měl devastující dopad na bezpečnostní situaci v regionu a vyvolal mezinárodní vlnu kritiky. Zároveň upozornil na zranitelnost náboženských menšin. (HALATKA, 2017)

Povodně v jižním Egyptě (říjen 2016)

V říjnu 2016 zasáhly jižní oblast Egypta ničivé povodně způsobené přivalovými dešti. Nejvíce byly zasaženy provincie Asijút, Suhág, Qena, jižní Sinaj a oblast Rudého moře. Zápavy způsobily rozsáhlé škody na infrastruktuře, včetně silnic a obytných budov, a narušily každodenní život místních obyvatel. Egyptský prezident Abdal Fattáh Sísí nařídil uvolnění 50 milionů egyptských liber (přibližně 139 milionů Kč) na odškodnění obětí a dalších 50 milionů na obnovu infrastruktury.

Přestože hlavní turistické oblasti nebyly přímo zasaženy, událost negativně ovlivnila CR a ukázala nutnost lepší krizové připravenosti. Povodně si vyžádaly nejméně 26 obětí na životech a dalších 72 osob utrpělo zranění. (tyden.cz, 2016)

Pád ruského letadla nad Sinají (říjen 2015)

Dne 31. října 2015 došlo k tragickému pádu ruského letadla Airbus A321 společnosti Metrojet (dříve Kogalymavia) nad Sinajským poloostrovem v Egyptě. Letoun směřoval z egyptského letoviště Sharm El-Sheikh do Petrohradu a na palubě bylo 224 osob (převážně ruských turistů). Všichni cestující a členové posádky při nehodě zahynuli. Vyšetřování ukázalo, že letadlo bylo zničeno výbuchem bomby na palubě. K odpovědnosti za útok se přihlásil Islámský stát. Tato událost měla zásadní dopad na egyptský CR. Rusko a Velká Británie pozastavily lety do Sharm El-Sheikh a dalších egyptských destinací. Desítky tisíc turistů byly evakuovány, což vedlo k výraznému poklesu příjmů z turismu a narušení důvěry v bezpečnost egyptských letovisek. Tento incident zůstává jedním z nejtragičtějších v historii Egypta. (ct24.cz, 2015)

8.4 Mimořádné události v období 2015-2025 v SAE

Spojené arabské emiráty jsou známé jako stabilní a atraktivní turistická destinace. Přesto však čelí událostem, které image tohoto státu zpochybňují. Opakované zprávy o porušování lidských práv, včetně svévolného zadržování a omezení svobody projevu, ovlivnily mezinárodní vnímání SAE jako turistické destinace a vedly k výzvám k bojkotu některých akcí v zemi. Kromě toho byly v posledních letech zaznamenány i další mimořádné události s dopadem na cestovní ruch.

Konflikt Izrael-Hamás (od října 2023)

V říjnu 2023 vypukl ozbrojený konflikt mezi Izraelem a hnutím Hamás, která vedla k mezinárodnímu napětí. Tato událost je ještě více vyostřila v dubnu 2024, kdy se do konfliktu zapojil i Irán. Přestože se boje odehrávaly mimo území SAE, měly přímý dopad na regionální bezpečnost a CR, především na leteckou dopravu.

Letecké společnosti se sídlem v SAE, jako Emirates a Flydubai, musely přehodnotit své letové trasy a bezpečnostní opatření kvůli zvýšenému napětí. Zvýšené bezpečnostní kontroly a obavy z možného rozšíření konfliktu mohly ovlivnit rozhodnutí některých turistů navštívit SAE či celou oblast Blízkého východu. Aktuálně je intenzita bojů výrazně nižší, ale situace není ukončena (probíhají diplomatická jednání a napětí přetrvává). (*ceskenoviny.cz*, 2025)

Rekordní deště a záplavy v Dubaji (duben 2024)

V polovině dubna 2024 zasáhly SAE extrémní přívalové deště, které způsobily největší záplavy za uplynulých 75 let. Nejvíce postiženou oblastí byla Dubaj, kde během 24 hodin napršelo přes 164 mm srážek, což odpovídá více než ročnímu průměru v této oblasti.

Tato událost výrazně ovlivnila turistický ruch a infrastrukturu města. Přívalové deště způsobily rozsáhlé záplavy, narušení dopravy a dočasné uzavření mezinárodního letiště v Dubaji. Letiště bylo částečně zaplaveno, z tohoto důvodu bylo zrušeno či odkloněno více než 1200 letů během 2 dnů. Doprava ve městě byla ochromena díky zaplaveným silnicím. Turisté uvízli v hotelech a na letišti, některé hotely prodlužovaly pobyty zdarma. V reakci na způsobené škody vláda SAE vyčlenila 2 miliardy dirhamů (přibližně 12 miliard Kč) na obnovu postižených oblastí. (*BAHOUNKOVÁ*, 2024)

Silné bouře a záplavy ve Fujairah (léto 2022)

V červenci 2022 zasáhly emirát Fudžajra a okolní oblasti SAE silné deště, které způsobily záplavy. Nejvíce postiženy byly města Fudžajra, Kalba a část Rás al-Chajma.

Místní obchodníci ve Fudžajře přišli o zboží v hodnotě téměř 1 milionu dirhamů (přibližně 6,1 milionu Kč). Přes 870 lidí bylo zachráněno a téměř 3 900 osob bylo dočasně ubytováno v nouzových ubytovacích zařízeních ve Fudžajře a Šardžá. Povodně si vyžádaly 7 obětí. Viceprezident SAE nařídil spuštění záchranných prací za účasti policie, armády a záchranářů z okolních emirátů. V Šardžá bylo každé evakuované rodině poskytnuto 50 000 dirhamů (přibližně 305 000 Kč) jako finanční pomoc.

Fudžajra je oblíbenou destinací pro turisty díky poklidným plážím a možnosti potápění. Záplavy narušily turistickou sezónu, vedly k uzavření hotelů a omezení dopravy. Přestože hlavní turistické oblasti nebyly přímo zasaženy, událost upozornila na zranitelnost regionu vůči povětrnostním jevům a potřebu efektivního krizového řízení. (*MAXWELL, 2022*)

Kybernetické útoky během světové výstavy Expo 2020 (říjen 2021–březen 2022)

Během světové výstavy „Expo 2020“ v Dubaji, která probíhala od října 2021 do března 2022, byly zaznamenány kybernetické útoky zaměřené na různé aspekty infrastruktury výstavy. Tyto útoky se snažily narušit provoz a bezpečnostní opatření. Díky komplexním bezpečnostním protokolům a rychlé reakci bezpečnostních týmů se podařilo minimalizovat dopad útoků. Přestože konkrétní detaily o těchto kybernetických incidentech nebyly veřejně sdíleny, jejich existence podtrhuje důležitost kybernetické bezpečnosti při organizaci mezinárodních událostí velkého rozsahu. (*splunk.com, rok neznámý*)

Pád letu Emirates 521 (2016)

Dne 3. srpna 2016 havaroval let Emirates 521 při pokusu o nouzové přistání na mezinárodním letišti v Dubaji. Letoun se při pokusu o přistání dostal do komplikací kvůli silnému větru a vysoké teplotě společně s kombinací lidské chyby, jelikož posádka nesprávně interpretovala situaci. Po dotyku s ranvejí se posádka rozhodla pro přerušení přistání, avšak kvůli technickým a lidským faktorům letoun ztratil výšku a havaroval na dráze. Na palubě bylo celkem 300 osob, z toho 282 cestujících a 18 členů posádky.

Všechny osoby na palubě sice incident přežily, 32 z nich utrpělo zranění, ale incident vedl k dočasnému uzavření letiště a narušil leteckou dopravu v regionu. Při zásahu zahynul 1 hasič a dalších 7 bylo zraněno. (*indianexpress.com, 2016*)

9 ÚROVEŇ VZDĚLÁNÍ DELEGÁTŮ

Pro zjištění úrovně současného stavu delegátů, byl pro práci použit rozhovor s paní delegátkou z vybrané CK. Rozhovor proběhl v březnu 2025 a byl zaměřen na problematiku bezpečnosti a vzdělání o bezpečnosti.

Jste Vy jako delegát dostatečně obeznámen s riziky v destinaci, kde pobýváte?

„Tohle je taková trošku záludná otázka. U naší cestovní kanceláře všichni delegáti a průvodci žijí v té dané destinaci, nejezdí tam jen pouze na zájezd. Takže se předpokládá, že každý člověk, když tam žije, tak vlastně má povědomí o rizicích v destinaci. Na druhou stranu, u nových průvodců má cestovní kancelář udělané školení pro ty průvodce.“

Jsou klienti obeznámeni s možnými riziky či oblastmi, kde se nepohybovat?

„My, jako delegáti, zasíláme klientům informace k cestě a organizační pokyny, kde mají napsáno, co není vhodné v dané zemi dělat, na co si dát pozor, například opice, že může na klienty skočit, může je poškrábat, způsobit zranění, infekci... sama žena v noci by chodit po pláži neměla... Co se týká oblastí tak záleží na destinaci, ale vždy klienty informujeme o doporučených aktivitách i oblastech.“

Máte pravidelná školení zaměřená na bezpečnost klientů?

„Nemáme. Školení máme u nových průvodců, ale není pravidelné. Předpokládá se, že ten průvodce čím je starší, a čím má větší praxi, tím toho víc ví.“

Jak často jsou tato školení prováděna?

„Školení nejsou pravidelná.“

Máte k dispozici materiály či příručku obsahující bezpečnostní hlediska?

„Máme k dispozici dokument školení průvodců, kde je uvedeno, jak dělat průvodce, jak komunikovat s klienty, informace o destinaci. V příručce jsou dále stížnosti, GDPR, krádeže, doprava... vyloženě bezpečnost v příručce uvedena není. Je zde ale část o krizových situacích jako výbuch sopky na Bali – jak se zachovat, nestresovat, sehnat aktuální informace o situaci, zvážit, které služby mohou být ovlivněny, spojit se s kanceláři, předat jim odpovědi a vyčkat na další pokyny. Dále je zde storno během cesty, stravování, doprava, aktivity...“

Obsahují školení či příručky informace, jak se zachovat při mimořádných událostech?

„Ano, mimořádné události poslední dobou řešíme docela dost, protože se to děje celkem často. Řešili jsme povodně v Dubaji minulý rok, tornádo, tajfuny jsou vždycky v Japonsku, tsunami jsme měli taky, zemětřesení jsme teď řešili v Thajsku. Neustále řešíme dopravní nehody a zrušení letu. Občanské nepokoje, ty jsme taky už řešili. Na Sri Lance řešíme střet s nebezpečným zvířetem jako se slony, opicemi, na safari...

Útok aktivního střelce, to jsem zatím já osobně nezažila, stejně tak teroristický útok. U vysoce nakažlivých nemocí jsem se setkala s horečkou Dengue, která se vyskytuje například na Sri Lance, ale u turistů to není rozšířená nemoc.“

Má vaše cestovní kancelář systém, aplikaci, program či tomu podobné s informacemi o bezpečnosti a reakci na mimořádné události v cílové destinaci?

„Ne. Všem klientům říkáme, že se musí informovat na stránkách ministerstva zahraničních věcí, kde jsou vždy veškeré informace o té dané destinaci.“

Podstupuje před cestou test/přezkoušení?

„Ne. Žádný test ani přezkoušení nikdo nepodstupuje.“

Kontaktujete cestovní kancelář, orgán či státní instituci při výskytu některé z mimořádných událostech?

„Samozřejmě, když se něco stane, tak první informujeme cestovní kancelář, která situaci řeší. Cestovní kancelář pak kontaktuje a řeší vše potřebné s různými institucemi. Vždy záleží, o jakou událost se jedná. Například když začal Covid, tak, aby se někteří klienti dostali domů, musela cestovní kancelář v rámci databáze DROZD, kterou vždy doporučujeme klientům, aby se přihlásili do databáze, poté se zařizovaly zpáteční, repatriační lety zpět do České republiky.“

Jste připraveni při řešení situací i na možnost bez připojení k internetu?

„Ano, i to se stává. Delegát ví, co má dělat, tedy alespoň by měl.“

Setkala jste se po dobu svého působení s nějakou mimořádnou situací?

„Ano, asi s většinou. Při povodních v Dubaji minulý rok, klientům nelítaly zavazadla. Není to nic výjimečného, každý rok se najde něco. Tornádo ani tsunami to jsem nezažila. Dopravní nehoda se stává na denním pořádku, občanské nepokoje jsem taktéž řešila... byl vyhlášen zákaz vycházení, takže všude byly prázdné silnice a jezdili jsme pro turisti sami.“

10 NÁVRH NA DOPLNĚNÍ VZDĚLÁNÍ V OBORU BEZPEČNOSTI U DELEGÁTŮ CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem současného stavu vzdělávání delegátů cestovních kanceláří vznikla potřeba navrhnout doplnění jejich odborné přípravy v oblasti bezpečnosti. Delegát je často první osobou, na kterou se klienti obracejí v případě mimořádných situací, a proto by měl disponovat nejen organizačními schopnostmi a znalostí destinace, ale také odpovídajícími vědomostmi a dovednostmi v oblasti prevence, reakce a zvládání těchto situací. Následující návrhy si kladou za cíl přispět ke zvýšení bezpečnostní připravenosti delegátů a zároveň posílit jejich profesionální kompetence.

Doplnění vzdělání delegátů v oblasti bezpečnosti

Stávající úroveň znalostí delegátů cestovní kanceláře v oblasti bezpečnosti není vždy dostačující pro efektivní řešení mimořádných událostí a zajištění ochrany klientů v při různých rizicích. Mezi návrhová opatření patří především zavedení systematického vzdělávacího programu zaměřeného na posílení kompetencí delegátů v oblasti bezpečnosti. Tento program by měl zahrnovat následující okruhy:

- **První pomoc a zdravotnická** – praktický výcvik v poskytování první pomoci, specifika první pomoci v různých podmínkách, koordinace s místními záchrannými složkami.
- **Základy krizového managementu** – správné vyhodnocování rizik a reakce na ně, plán postupu při jejich řešení.
- **Zásady evakuace** – postup při evakuaci, přehled evakuačních středisek.
- **Komunikační dovednosti a práce pod stresem** – efektivní komunikace během krize, zvládání paniky a práce s emocemi klientů a stresem.
- **Nácvik simulovaných situací** – modelové scénáře zvládání krize, evakuace, zdravotní pomoci i komunikace, týmová spolupráce.

Každý z uvedených okruhů by měl vycházet z ověřených zdrojů a podkladů, jako jsou interní příručky cestovní kanceláře, aktuální bezpečnostní protokoly, statistiky výskytu mimořádných událostí v daných destinacích, stejně jako z reálných zkušeností delegátů či analýz již proběhlých událostí. Zapojením těchto praktických a empirických informací do vzdělávacího obsahu bude možné zajistit, že školení nebude pouze teoretické, ale bude reflektovat reálná rizika, která mohou při výkonu práce delegáta nastat.

Pravidelná školení

Na základě provedeného rozhovoru s delegátkou cestovní kanceláře bylo zjištěno, že školení zaměřená na bezpečnost klientů nejsou v současnosti organizována pravidelně. Školení absolvují pouze noví delegáti, přičemž další vzdělávání se již nepředpokládá. Tento přístup však může vést k nerovnoměrné úrovni připravenosti a rozdílům v aktuálnosti znalostí mezi jednotlivými delegáty. Jedno z návrhových opatření by tedy mělo být zavedení pravidelného školení nejen v oblasti bezpečnosti. Navržené opatření by mohlo přispět ke zvýšení úrovně profesionální připravenosti. Vzhledem k tomu, že delegáti působí v různých částech světa, jeví se jako vhodná forma realizace školení prostřednictvím online platformy.

Přezkušování a testování znalostí

Dalším navrhovaným opatřením je zavedení přezkušování delegátů, především v oblasti bezpečnosti. Z provedeného rozhovoru vyplynulo, že žádná forma testování či ověřování znalostí v současné době neprobíhá. Tento přístup může být problematický, zejména s ohledem na odpovědnost, kterou delegát vůči klientům nese. Pravidelné přezkušování by mohlo být začleněno například do systému školení nebo by mohlo probíhat v online formě, čímž by se minimalizovala organizační náročnost, a zároveň by bylo zajištěno, že delegáti disponují aktuálními a ověřenými znalostmi.

Zavedením ověřování by se zvýšila odborná úroveň výkonu této profese a zároveň by došlo k posílení důvěry ze strany klientů, kteří by měli jistotu, že jsou v péči kvalifikovaného a na krizové situace připraveného delegáta. Takové opatření by mohlo přispět nejen k ochraně zdraví a života turistů, ale také k posílení image a důvěryhodnosti samotných cestovních kanceláří.

Pomocná aplikaci, systém či program

Posledním navrhovaným opatřením je vytvoření pomocné digitální aplikace, systému či softwarového nástroje určeného přímo pro delegáty cestovních kanceláří, který by jim sloužil jako podpora při řešení mimořádných událostí v cílové destinaci. Tento nástroj by byl napojen na oficiální informační zdroje a bezpečnostní instituce, které by v reálném čase poskytovaly upozornění prostřednictvím poplašného signálu, notifikací nebo SMS zpráv.

Aplikace by mohla obsahovat aktuální přehled bezpečnostních rizik v dané oblasti, včetně politických nestabilit, přírodních hrozeb nebo zdravotních rizik. Součástí systému by byly i doporučené postupy a návody, jak v konkrétní situaci postupovat, jak informovat klienty a jak efektivně komunikovat s cestovní kanceláří. Uživatel aplikace či podobného nástroje by měl k dispozici kontakty na místní složky integrovaného záchranného systému, nemocnice či zastupitelské úřady. Funkce pro hromadné zasílání zpráv klientům by delegátovi umožnila rychle sdělit důležité informace. Systém by rovněž umožňoval zaznamenávat události a dokumentovat přijatá opatření, což by mohlo sloužit pro interní potřeby cestovní kanceláře a statistiku. Nezbytnou součástí by byla i možnost offline režimu pro případ výpadku připojení a integrovaná mapa s označením rizikových oblastí a evakuačních cest a evakuačních středisek. Takový nástroj by mohl významně přispět k lepší připravenosti delegátů a efektivnější ochraně klientů v mimořádných situacích.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala problematikou bezpečnosti v cestovním ruchu se zaměřením na profesi delegáta cestovní kanceláře. V průběhu zpracování byly analyzovány klíčové pojmy spojené s bezpečností a ochranou obyvatelstva, stejně jako aktuální rizika, která mohou během zájezdů do vybraných destinací nastat. Pozornost byla rovněž věnována vzdělávání delegátů a požadavkům, které jsou na tuto profesi kladeny.

V rámci zpracování této diplomové práce bylo zjištěno, že delegáti cestovních kanceláří nejsou systematicky přezkušováni ze svých znalostí a dovedností v oblasti bezpečnosti, přestože právě oni často představují první kontaktní osobu pro klienty v případě mimořádných událostí. Za výhodu lze naopak považovat skutečnost, že mnozí delegáti v cílové destinaci dlouhodobě žijí a znají místní prostředí. Analýza vybraných turistických destinací potvrdila, že v každé z nich se v minulosti vyskytly mimořádné situace různého charakteru, a to jak přírodního, tak antropogenního původu, což podtrhuje důležitost bezpečnostní připravenosti delegátů.

Práce může sloužit jako podklad pro cestovní kanceláře i samotné delegáty při zvažování úpravy či rozšíření vzdělávacích programů v oblasti bezpečnosti. Identifikované nedostatky v připravenosti delegátů na mimořádné situace a rizika mohou být impulzem k efektivnější přípravě delegátů a ke zvýšení jejich kompetencí v oblasti zajištění bezpečnosti klientů v zahraničí.

Při zpracování této diplomové práce se objevila určitá omezení, která mohla ovlivnit kvalitu práce. Jedním z nich byla omezená dostupnost aktuálních statistických údajů o výjezdovém a domácím cestovním ruchu, které jsou standardně zveřejňovány až koncem dubna následujícího roku, a proto nebylo možné pracovat s nejnovějšími daty. Dalším omezením byla neochota některých cestovních kanceláří sdílet své interní materiály či informace týkající se vzdělávání a postupů v oblasti bezpečnosti, neboť tyto podklady považují za důvěrné. Tato práce se nezaměřovala na srovnání připravenosti delegátů mezi cestovními kancelářemi, což by však mohlo být zajímavým námětem pro další výzkum.

Posílení bezpečnostní připravenosti delegátů cestovních kanceláří je nejen žádoucí, ale i nezbytné s ohledem na rostoucí nároky kladené na jejich profesi. Věnování větší pozornosti této oblasti může významně přispět ke zvýšení celkové úrovně bezpečnosti cestovního ruchu a ke zlepšení ochrany klientů v zahraničí.

Věřím, že navržené podněty najdou uplatnění v praxi a kvalitní přípravu delegátů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AL JAZEERA. *Earthquake kills woman, destroys houses on Lesbos*. 2017. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2017/6/12/earthquake-kills-woman-destroys-houses-on-lesbos>

AVERBUCK, Alexis; HALL, Rebeca. *Lonely Planet Greece*. 15. edice. Dublin: Lonely Planet Global Limited. 2024. ISBN: 978-1-78657-920-5.

AXA assistance. *Základní informace o cestovním pojištění a rozsahy*. ©2024. Dostupné z: https://www.axa-assistance.cz/CMSPages/AxaAssistance/Handlers/Vsechno_co_potrebujete_vedet?site=DynamicFile.ashx&fileType=AllYouNeedToKnowInfo&sessionId=b7fd3d99-a6cd-4214-9a70-693d6292b164

BAHOUNKOVÁ, Petra. *Dubaj zasáhly extrémní příválové deště. Za pár hodin napršelo tolik, co běžně za rok*. 2024. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/dubaj-zasahly-extremni-privalove-deste-za-par-hodin-naprselo-tolik-co-bezne-za-rok-348284>

BAUEROVÁ, Helena; HLAVÁČKOVÁ, Hana; VOŠTA, Milan. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri, 2018. ISBN 978-80-7277-576-7.

BERAN, Jiří; VANIŠTA, Jiří. *E-kurz – Základní kurz tropické a cestovní medicíny pro lékaře*. 2012. Dostupné z: https://www.ipvz.cz/e-kurzy/2015/zakladni_kurz_tropicke_a_cestovni_mediciny_pro_lekare/23828.html

BOJANOVSKÝ, Filip. *Způsoby kvantifikace rizika*. Diplomová práce. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2009. Dostupné z: <https://dk.upce.cz/server/api/core/bitstreams/0761ef42-bd47-48e8-9d6a-e28c4a6826da/content>

BRUNOVÁ, Markéta a JANKŮ Martin. *Evropské právo a bezpečnost*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, a.s., 2022. ISBN 978-80-7408-248-1.

CDC (Centers for Disease Control and Prevention). *Pack Smart*. © 2024. U.S. Department of Health and Human Services. Dostupné z: <https://wwwnc.cdc.gov/travel/page/pack-smart>

ceskenoviny.cz., *Izraelská armáda 7. října 2023 podle vnitřního šetření zcela selhala*. 2025. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/izraelska-armada-7-rijna-2023-podle-vnitriho-vysetrovani-zcela-selhala/2640390>

CIESLAR Jan. Český statistický úřad. *Cestovní ruch přinesl ekonomice 329 miliard korun*. 2025. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/cestovni-ruch-prinesl-ekonomice-329-miliard-korun>

CLIFTON, Darrell. *Hospitality Security: Managing Security in Today's Hotel, Nightlife, Entertainment, and Tourism Environment*. 2. edition. Taylor & Francis Group – CRC Press, 2023. ISBN 978-0-367-48018-9.

croatiaweek.com. *Jugo storm creates record high wave on Dalmatian coast*. 2019. Dostupné z: <https://www.croatiaweek.com/video-jugo-storm-creates-record-high-wave-on-dalmatian-coast/>

ct24.ceskatelevize.cz. *Islámští radikálové se prý chlubili sestřelením ruského letadla v Egyptě*. 2015. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/islamsti-radikalove-se-pry-chlubili-sestrelenim-ruskeho-letadla-v-egypte-125232>

ČERMÁKOVÁ, Anežka. *Řecko sužují záplavy i požáry. Bouře Daniel ohrožuje oblast Středozemního moře*. ČTK. 2023. Dostupné z: <https://www.e15.cz/recko-zaplavy-pozary-mapa-2023-boure-daniel>

ČESKO. Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů – znění od 1. 3. 2021. In: Sbírka zákonů ČR. 1999.

ČESKO. Zákon č. 185/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na odvětví cestovního ruchu – znění od 24. 4. 2020. In: Sbírka zákonů ČR, 2020.

ČESKO. Zákon č. 189/2020 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů – znění od 24. 4. 2020. In: Sbírka zákonů ČR. 2020.

Český statistický úřad. *Cestovní ruch – časové řady – Domácí a výjezdový cestovní ruch v ČR*. 2024. Dostupné z: https://csu.gov.cz/produkty/cru_cr

Český statistický úřad. *Domácí a výjezdový cestovní ruch (VŠCR)*. ©2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/domaci-a-vyjezdovy-cestovni-ruch-vscr?pocet=10&start=0&podskupiny=024&razeni=-datumVydani>

Český statistický úřad. *Satelitní účet cestovního ruchu*. 2025. Dostupné z: https://csu.gov.cz/satelitni_ucet_cestovniho_ruchu

ČSOB Pojišťovna. *Češi a vízová povinnost: Do kterých zemí potřebujete vízum?*. ©2023. Dostupné z: <https://www.csobpoj.cz/blog/cesi-a-vizova-povinnost-do-kterych-zemi-potrebuji-vizum>

DIAGRAMS.NET. *Draw.io*. ©2005-2023 JGraph Ltd. Dostupné z: <https://app.diagrams.net/>

EUROPSKÁ UNIE. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS. Evropské unie. 2015.

Evropská komise – Generální ředitelství pro komunikaci. *EU Security Union Strategy*. *Brussel*. 2020. Dostupné z: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/european-security-union_cs

Evropská unie – Generální ředitelství pro komunikaci. *Priority Evropské unie na období 2024–2029*. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-priorities/european-union-priorities-2024-2029_cs

Evropská unie. *Ochrana spotřebitele: práva týkající se cestování*. ©2025. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/consumer-protection-travel-rights/>

Generali česká pojišťovna. *Všeobecné pojistné podmínky pro cestovní pojištění VPP-CH-02/2022*. 2022. Dostupné z: <https://www.generaliceska.cz/documents/20183/60141/950054254.pdf/408acb4b-7d68-4142-aad7-78b3dcdcd597>

Generální ředitelství pro komunikaci Evropské komise. *Cestování v EU, Vaše práva a pravidla EU*. ©2025. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/live-work-study/travelling-eu_cs

GRICE, Gordon. *Deadly Kingdom: The Book of Dangerous Animals*. The Dial Press. 2010. ISBN 978-0385335621.

HALATKA, David. *Vrazi z egyptské mešity unikli, armáda v noci bombardovala pozice islamistů*. deník.cz. 2017. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/vrazi-z-egyptske-mesity-unikli-armada-v-noci-bombardovala-pozice-ismistu-20171125.html

HARDY, Paula; LEE, Jessica a WALKER, Jenny. *Lonely Planet Egypt*. 15. edice. Dublin: Lonely Planet Global Limited. 2023. ISBN 978-1-83869-733-4.

HYBNER, Vladimír. *Bezpečnost jako faktor výběru destinace*. Bakalářská práce. Praha: Vysoká škola mezinárodních vztahů a Vysoká škola hotelová v Praze 8. spol. s r.o., katedra cestovního ruchu. 2020. Dostupné z: <https://theses.cz/id/cll848/>.

CHYTILOVÁ, Kristýna. *Zdravotní rizika při cestování*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. 2020. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ciqrc9/>

idnes.cz. *Šéf řecké železniční stanice je ve vazbě, za tragickou nehodu mu hrozí doživotí*. 2023. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/recko-vlakova-nehoda-obeti-kriminalita-strojvedouci-ve-vazbe-umrti-zeleznice.A230306_061118_zahranicni_ihal

idubaj.cz, Bezpečnost. © 2012. Dostupné z: <https://idubaj.cz/bezpecnost>

IEC. *International organization for standardization*. ISO 31000:2018 Risk management – Guidelines. Geneva: ISO, ©2018. ISBN 978-0-580-88518-1.

IEC. *Mezinárodní organizace pro normalizaci*. ISO/IEC 31010:2019 Risk management – Risk assessment techniques. edition 2.0. str. 47. Ženeva: ISO, © 2019.

Indianexpress.com., *Emirates flight crash: 'Respect to the crew for safe evacuation,' twitterati praise airport staff*. 2016. Dostupné z: <https://indianexpress.com/article/india/india-news-india/emirates-flight-crash-dubai-airport-thiruvananthapuram-90-seconds-275-passengers-evacuated-tiwitterati-praise-airport-staff-2951416/>

Informační centrum OSN. *Organizační struktura, Cíle organizace, Hlavní témata*. Charta OSN. 2025. Dostupné z: <https://osn.cz/>

Institute for Economics & Peace. *Global Peace Index 2024: Measuring Peace in a Complex World*, Sydney. 2024. ISBN 978-0-646-87920-8. Dostupné z: <https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2024/06/GPI-2024-web.pdf>

KADERÁBKOVÁ, Milada. *Bezpečnost v Řecku*. 2021. Dostupné z: <https://www.cestujlevne.com/pruvodce/recko/bezpecnost>

KELLY, Maura. 'Dragon' storm turns deadly after flooding rain, strong winds rip through Egypt. AccuWeather. 2020. Dostupné z: <https://www.accuweather.com/en/severe-weather/dragon-storm-turns-deadly-after-flooding-rain-strong-winds-rip-through-egypt/700773>

KLEMENTOVÁ, Tereza. *Bezpečnost v Egyptě*. 2021. Dostupné z: <https://www.cestujlevne.com/pruvodce/egypt/bezpecnost>

KOŽUŠNÍKOVÁ, Petra. *Bezpečnost – Spojené arabské emiráty*. 2022. Dostupné z: <https://www.cestujlevne.com/pruvodce/spojene-arabske-emiraty/bezpecnost>

Krajská správa ČSÚ v Liberci. *Cestování Čechů v roce 2023*. 2024. Dostupné z: https://csu.gov.cz/docs/107799/07f5e4a7-e9c9-c3f0-d2c7-f6864c4258b9/V%C5%A0CR_2023.pdf?version=1.0

KREJČÍ Aleš. *Cestování včera a dnes =: Tourism yesterday and today: časopis pro průvodce a pracovníky cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola obchodní v Praze. 2009. ISSN 1214-6501.

KUBÍČKOVÁ, Andrea. *Destinační management v rozvoji cestovního ruchu v Mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko*. diplomová práce. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky. 2017. Dostupné z: <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/40465>

KULHÁNEK, Martin; IVIČIČ, Marek; JAMBOROVÁ, Lucie. *Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu – Legislativa pro cestovní ruch*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2006. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/MMR/media/MMR_StaryWeb/import/Cestovn%c3%ad%20ruch/Dotace%20a%20programy/Programovac%c3%ad%20obdob%c3%ad%202004%20-%202006/Legislativa-pro-cestovni-ruch.pdf

LEGNER, Ondřej. *Zájem Čechů o zahraničí stále roste*. 2024. Dostupné z: <https://statistikaamy.csu.gov.cz/zajem-cechu-o-zahranici-stale-roste>

LEPP, Andrew; GIBSON, Heather. *Tourist roles, perceived risk and international tourism*, *Annals of Tourism Research*. 2003. Strany 606 – 624. ISSN 0160-7383. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160738303000240>

LIU, Li-Wei; PAHRUDIN, Pahrudin; TSAI, Cheng-Yu; HAO, Hao. *Disaster, risk and crises in tourism and hospitality field: A pathway toward tourism and hospitality management framework for resilience and recovery process*. Natural Hazards Research, Vydání 4., Strany 653-668. 2024., Vydáno: Elsevier B.V. ISSN 2666-5921. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666592124000507>

MAHER, Hatem; HUTCHINSON, Bill. *Tourist bus bombed near Egypt's famed Giza pyramids*. ABC News. 2019. Dostupné z: <https://abcnews.go.com/US/tourist-bus-bombed-egypts-famed-giza-pyramids-injuries/story?id=63134790>

MANDELLI, Matteo; BEAUSSIER, Anne-Laure; CHEVALIER, Tom; PALIER, Bruno. *Defining, Operationalizing and Classifying Socio-Ecological Risks*. Paris: Sciences Po – LIEPP, 2024. fhal-04801294v2. Dostupné z: <https://sciencespo.hal.science/hal-04801294v2/document>

MARCHESINI, Chiara. *Croatia shows how to deal with the worst wildfires*. OBC Transeuropa. 2023. Dostupné z: https://www.europeandatajournalism.eu/cp_data_news/croatia-shows-how-to-deal-with-the-worst-wildfires/

MAXWELL, Chris. *UAE floods: seven found dead after wettest weather in decades*. 2022. Dostupné z: <https://www.thenationalnews.com/uae/environment/2022/07/29/uae-floods-seven-found-dead-after-wettest-weather-in-decades/>

METYCH, Michele. NATURAL DISASTER. *Encyclopedia Britannica*. Aktualizováno 2025. <https://www.britannica.com/science/natural-disaster>

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – Národní soustava povolání. *Delegát*. 2017. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/mistni-zastupce-cestovni->

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor služby*. Praha. 2019. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/npo/soubor/skripta-40-cestovni-ruch-20190916-docx.aspx>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor služby – Cestovní ruch*. Praha. 2019. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/npo/soubor/skripta-40-cestovni-ruch-20190916-docx.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Odbor

bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Praha. 2016, Dostupné z: <https://mv.gov.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. *Česká republika a NATO*. 2025. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/nato/priority_cr_v_nato.html

Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Desatero na cesty. Aktualizováno 2024. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/cestujeme/uzitecne_informace_pri_cestach/desatero_na_cesty.html

Ministerstvo zahraničních věcí. *Cestujeme – ROZCESTNÍK – INFORMACE K CESTÁM DO ZAHRANIČÍ*. ©2025. Dostupné z: <https://mzv.gov.cz/cestujeme>

Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Nárok na čerpání zdravotních služeb českými pojištěnci v zahraničí*. 2020. Dostupné z: <https://mzd.gov.cz/narok-na-cerpani-zdravotnich-sluzeb-ceskymi-pojistenci-v-zahranici/>

MUTIC, Anja; GRACE, Lucie a PUTINJA, Isabel. *Lonely Planet Croatia (Travel Guide)*. 12. edice. Dublin: Lonely Planet, 2024. ISBN 978-1-83869-351-0.

MYSLIVCOVÁ KOPŘIVA, Jolana. *Co vlastně dělá delegát?* Praha: Tyrkys, 2023. Dostupné z: <https://www.tyrkys.cz/stranka/co-vlastne-dela-delegat.html>

Newsroom TTG. *Počet cestovních kanceláří v ČR loni druhým rokem vzrostl*. 2025. Dostupné z: <https://www.ttg.cz/pocet-cestovnich-kancelari-v-cr-loni-druhym-rokem-vzrostl/2025/01/>

NOAA – National Centers for Environmental Information. *Earthquake Event Details: Petrinja, Croatia. rok neznámý*. Dostupné z: <https://www.ngdc.noaa.gov/hazel/view/hazards/earthquake/event-more-info/10523>

OPOCE – Úřad pro publikace Evropské unie. *Co je Evropská unie?*. 2025. Dostupné z: https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/cs/WHAT_IS_THE_EUROPEAN_UNION.html#Introduction

ORIEŠKA, Ján. *Metodika činnosti průvodce cestovního ruchu*. 7. vydání. Praha: Idea Servis, 2019. ISBN 978-80-85970-95-1.

PÁLA, Václav. *Analýza rizik v cestovním ruchu*. Bakalářská práce. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení. 2016. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/38849/p%C3%A1la_2016_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pew Research Center. *The World's Muslims: Religion, Politics and Society*. ©2013. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/religion/2013/04/30/the-worlds-muslims-religion-politics-society-overview/>

POLÁKOVÁ, Eliška. *Příprava delegátů v cestovním ruchu*. Bakalářská práce. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu. 2024.

PŮČEK, Milan. *Techniky efektivního řízení měst a obcí: Analýza rizik (metodika)*. Praha. 2020. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/analyza-rizik-text-metodika.pdf

RAUSAND, Marvin a HAUGEN, Stein. *Risk assessment: theory, methods, and applications*. Second edition. Wiley series in statistics in practice. Hoboken: John Wiley, 2020. ISBN 978-1-119-37723-8.

ROMERO, Andrea. *Severe floods hit Croatia and Bosnia and Herzegovina, one person killed, several injured*. Watchers news. 2019. Dostupné z: <https://watchers.news/2019/05/15/floods-croatia-bosnia-and-herzegovina-may-2019/>

ROWAN, Claudia. *Is it safe to visit the Greek islands? Travel advice after extreme flooding*. The times. 2025. Dostupné z: <https://www.thetimes.com/travel/advice/is-it-safe-to-visit-the-greek-islands-travel-advice-after-extreme-flooding-82qscnlgh>

SEABRA, Cláudia a KORSTANJE, Maximiliano E. *Safety and tourism: a global industry with global risks*. Tourism security-safety and post conflict destinations. Bingley, U.K.: Emerald Publishing Limited, 2023. ISBN 9781803828138.

SMITH, Helena; JONES, Sam a FARRER, Martin. *Greece wildfires: scores dead as holiday resort devastated*. 2018. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/jul/23/greeks-urged-to-leave-homes-as-wildfires-spread-near-athens>

SOUČEK, Vladimír; STAŇOVÁ, Eva; Linhart, Martin. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek Krizové řízení (MODUL G)*. Ministerstvo vnitra – odbor bezpečnostní politiky. 2005. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/soubor/bezpecnost-pdf.aspx>

SPINDLER, William. 2015: *The year of Europe's refugee crisis*. UNHCR. 2015. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/us/news/stories/2015-year-europes-refugee-crisis>

splunk.com; *Expo 2020 Dubai Mega-Event Ensures Security With Splunk*. rok neznámý. Dostupné z: https://www.splunk.com/en_us/customers/success-stories/expo-2020-dubai.html

Státní zdravotní ústav. *Očkování při cestách do zahraničí*. ©2024. Dostupné z: <https://szu.gov.cz/temata-zdravi-a-bezpecnosti/cestovni-medicina/ockovani-do-zahranici/ockovani-pri-cestach-do-zahranici/>

ŠTEFEK, Jiří. *Řecko je pro turisty stále větším lákadlem*. 2025. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/cestovani/129134/recko-je-pro-turisty-stale-vetsim-lakadlem-na-hosty-letos-vsak-ceka-razantni-zvyseni-pobytoveho-poplatku.html>

Top-pojisteni.cz. *Cestování do Chorvatska 2025*. © 2025. Dostupné z: <https://www.top-pojisteni.cz/cestovni-pojisteni/cestovani-chorvatsko>

TRČKA, David. *Jedovaté rostliny ve volné přírodě, v domácnostech a ve školách*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita – Pedagogická fakulta. 2023. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/mrbvi/Jedovate_rostliny_Treka_David.pdf

Tripadvisor LLC. *Zajímavosti v Dubaji*. © 2025. Dostupné z: https://www.tripadvisor.com/Attractions-g295424-Activities-Dubai_Emirate_of_Dubai.html

tyden.cz. *Egypt sužují záplavy, zemřely desítky lidí*. Další jsou zranění. 2016. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/egypt-suzuji-zaplavy-zemrely-desitky-lidi-dalsi-jsou-zraneni_403599.html#gsc.tab=0

URBANOVÁ Kristýna. *Druhy a formy CR*. 2018. SOŠ a SOU Horky nad Jizerou. Dostupné z: <https://www.souhorky.cz/uploads/mediafiles/226/13014.pptx>

VAREKA, Pavel. *Studijní texty ke zvláštní části úřednické zkoušky obor státní služby č. 24 vnitřní pořádek a bezpečnost státu*. Ministerstvo vnitra, PostSignum Qualified CA 4. 2022. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/sluzba/soubor/skripta-24-vnitri-poradek-a-bezpecnost-statu-20220606-pdf.aspx>

VAŠÍČKOVÁ, Kateřina. *Po záplavách v Egyptě přišli štíři. Více než 500 lidí skončilo po bodnutí v nemocnici.* irozhlas.cz. 2021. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/egypt-zaplavy-jed-stiri-boure_2111161457_elev

VZP ČR, *Povinná očkování.* ©2025. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/prevence/ockovani/povinna-ockovani>

WALTER, Shaun. *Zagreb hit by earthquake while in coronavirus lockdown.* The guardian. 2020. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/22/croatia-earthquake-causes-widespread-damage-zagreb>

WHO. *International travel and health – module 1: general health risks and considerations for travellers.* Ženeva: World Health Organization, 2024. ISBN 9789240093584. Dostupné z: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240093584>

WHO. *Travel and health.* ©2025. Dostupné z: https://www.who.int/health-topics/travel-and-health#tab=tab_1

WHO. *Vector-borne diseases.* 2024. Dostupné z: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/vector-borne-diseases>

WTTC (WORLD TRAVEL & TOURISM COUNCIL). *Travel & Tourism Economic Impact Research (EIR).* 2024. Dostupné z: <https://wttc.org/research/economic-impact>

YANG, Chiao Ling; NAIR, Vikneswaran. *Risk Perception Study in Tourism: Are we Really Measuring Perceived Risk?*, Procedia – Social and Behavioral Sciences. 2014. Strany 322-327. ISSN 1877-0428. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281404230X?via%3Dihub>

zákonyprolidi.cz. *Cestovní ruchu – Nalezené předpisy.* ©2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/obor/cestovni-ruch>

ZAPLETALOVÁ, Šárka. *Risk management – 9. přednáška Krizový management.* Opava: Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné. 2020. Dostupné z: https://is.slu.cz/el/opf/zima2020/PEMNPkRI/2209991/KM_PS_20-21_9_prednaska.pdf?stahnout=1;dk=AI7JXq12

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa míru a bezpečnosti podle barevnosti (<i>Institute for Economics & Peace, 2024</i>)	18
Obrázek 2 Změny 3 základních domén indexu (<i>Institute for Economics & Peace, 2024</i>).19	
Obrázek 3 Přehled zdravotních rizik při cestování (<i>BERAN, 2012</i>)	32
Obrázek 4 Porovnání dlouhých cest (<i>Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2024</i>)	37
Obrázek 5 Diagram možných rizik na cestách (<i>diagrams.net, 2025</i>)	46
Obrázek 6 Proces managementu rizik (<i>RAUSAND, 2020</i>)	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Domáci a výjezdový cestovní ruch rezidentů ČR (<i>Český statistický úřad, ©2024</i>)	35
Tabulka 2 Počet cest podniknutých za rok 2023 (<i>Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2024</i>) ...	36
Tabulka 3 Přehled cestovních kanceláří za rok 2022-2024 (<i>Newsroom TTG, 2025</i>)	38
Tabulka 4 Vzor matice rizik (<i>vlastní, 2025</i>)	52

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR Cestovní ruch

ČR Česká republika

EU Evropská Unie

HDP Hrubý domácí produkt

HPH Hrubá přidaná hodnota

KS Krizová situace

OBSE Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OSN Organizace Spojených národů

SA Saudská Arábie

SAE Spojené Arabské Emiráty

€ euro

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Check list metoda vybraných destinací

Příloha P II: What if metoda vybraných destinací

Příloha P III: Matice rizik vybraných destinací

PŘÍLOHA P I: CHECK LIST METODA VYBRANÝCH DESTINACÍ

Č.	Otázka	CHORVATSKO		
		ANO	NE	Poznámky
1.	Je v zemi zvýšené riziko pro bezpečnost?	☐	☒	Chorvatsko je všeobecně považováno za velmi bezpečnou turistickou destinaci.
2.	Vyžadují se pro vstup do země víza?	☐	☒	Občané EU víza nepotřebují.
3.	Jsou pro občany ČR povinná očkování před cestou do země?	☐	☒	Nejsou vyžadována žádná speciální očkování.
4.	Nastaly za uplynulých 5 let v zemi 1 či více abiotických rizik?	☒	☐	V zemi došlo k lesním požárům a zemětřesením.
5.	Došlo při nastalé události k úmrtí více než 100 lidí?	☐	☒	V posledních 5 letech k tak rozsáhlé události nedošlo.
6.	Je v zemi riziko výskytu infekčních nemocí (malárie, horečka dengue)?	☐	☒	Žádná z těchto nemocí se zde přirozeně nevyskytuje.
7.	Vyskytují se v zemi nebezpečné rostliny?	☐	☒	Nejsou běžné, případně jen mírně toxické (např. oleandr).
8.	Vyskytují se v zemi nebezpečná zvířata?	☒	☐	Mohou se vyskytovat hadi, mořští ježci, medúzy – spíše lehká zranění.
9.	Má země na svém území jadernou elektrárnu?	☐	☒	Chorvatsko žádnou jadernou elektrárnu nemá.
10.	Jsou v zemi kulturní odlišnosti v porovnání s ČR? (náboženství, náklonnost)?	☒	☐	Kulturní odlišnosti jsou drobné (katolická tradice) Chorvaté mají přátelský postoj k turistům.
11.	Je v zemi rasismus na vysoké úrovni?	☐	☒	Tolerance vůči turistům je obecně vysoká.
12.	Existují v zemi oblasti, kam se turistům nedoporučuje vstup?	☐	☒	Žádná oblast není nebezpečná.
13.	Zaznamenala země v minulosti teroristický útok?	☐	☒	Neexistuje žádný známý případ.
14.	Existuje v zemi častý výskyt občasných nepokojů?	☐	☒	Situace v zemi je stabilní, demonstrace bývají klidné.
15.	Byla země v posledních 10 letech ve válečném stavu?	☐	☒	Poslední konflikt skončil v roce 1995 - Chorvatská válka za nezávislost (1991–1995)
16.	Proběhla během posledních 10 let fluktuace směnného kurzu?	☒	☐	Do roku 2023 byla národní měnou chorvatská kuna, která měla mírně proměnlivý kurz vůči euru.
17.	Je v zemi omezená zdravotní péče?	☐	☒	Veřejná i soukromá zařízení jsou na dobré úrovni.
18.	Vykazuje země omezenou kapacitu bezpečnostních složek?	☐	☒	Veškeré bezpečnostní složky včetně pobřežní hlídky fungují efektivně.
19.	Postarádá země kvalitní infrastrukturu pro ochranu turistů při KS?	☐	☒	Krizové linky, varovné systémy, evakuace – zejména v pobřeží a městech.
20.	Vykazuje země slabiny v připravenosti na evakuaci osob v případě KS?	☐	☒	Evakuační zásahy např. při požárech probíhaly dobře, i když na ostrovech může být složitější

Check list zaměřený na Chorvatsko

Č.	Otázka	ŘECKO		
		ANO	NE	Poznámky
1.	Je v zemi zvýšené riziko pro bezpečnost?	☐	☒	Řecko je obecně považováno za bezpečnou turistickou destinaci. Je členem EU i NATO.
2.	Vyžadují se pro vstup do země víza?	☐	☒	Občané EU víza nepotřebují.
3.	Jsou pro občany ČR povinná očkování před cestou do země?	☐	☒	Žádná povinná očkování nejsou požadována.
4.	Nastaly za uplynulých 5 let v zemi 1 či více abiotických rizik?	☒	☐	Časté jsou letní požáry, občasné zemětřesení (např. Kréta, Egejské moře).
5.	Došlo při nastálé události k úmrtí více než 100 lidí?	☐	☒	I přes rozsáhlé požáry a nehody, úmrtí při jednotlivých událostech zůstala pod hranicí 100 osob.
6.	Je v zemi riziko výskytu infekčních nemocí (malárie, horečka dengue)?	☐	☒	Výskyt je na velmi nízké úrovni, výjimečně lokální přenos horečky západního Nilu.
7.	Vyskytují se v zemi nebezpečné rostliny?	☐	☒	Není známa výrazná hrozba nebezpečných rostlin.
8.	Vyskytují se v zemi nebezpečná zvířata?	☒	☐	Hadi, štíři a mořští živočichové (např. medúzy, ježovky), zranění jsou spíše mírná.
9.	Má země na svém území jadernou elektrárnu?	☐	☒	Řecko nemá na svém území žádnou jadernou elektrárnu
10.	Jsou v zemi kulturní odlišnosti v porovnání s ČR? (náboženství, náklonnost)?	☒	☐	Řecko je pravoslavné, ale velmi otevřené a přátelské k turistům.
11.	Je v zemi rasismus na vysoké úrovni?	☐	☒	V Řecku nebyl identifikován systematický výskyt rasismu. Z hlediska ČR je Řecko považováno za přátelské.
12.	Existují v zemi oblasti, kam se turistům nedoporučuje vstup?	☐	☒	Řecko jako celek je považováno za bezpečné a bez oficiálně vyhlášených nebezpečných zón.
13.	Zaznamenala země v minulosti teroristický útok?	☒	☐	Menší domácí incidenty v minulosti (např. levicové skupiny), bez dopadu na turisty.
14.	Existuje v zemi častý výskyt občasných nepokojů?	☒	☐	Větší města, jako Atény, občas zažívají protesty či stávky, bývají ale poklidné.
15.	Byla země v posledních 10 letech ve válečném stavu?	☐	☒	Řecko je členem NATO, žádný válečný stav za uplynulých 10 let nenastal.
16.	Proběhla během posledních 10 let fluktuace směnného kurzu?	☐	☒	Řecko používá euro, kurz je stabilní. Problémy s eurem mělo Řecko před rokem 2015.
17.	Je v zemi omezená zdravotní péče?	☐	☒	Zdravotnictví v turistických oblastech funguje dobře, mimo města může být pomalejší.
18.	Vykazuje země omezenou kapacitu bezpečnostních složek?	☐	☒	Bezpečnostní složky včetně pobřežní hlídky jsou přítomné a efektivní i v turistických oblastech.
19.	Postarádá země kvalitní infrastrukturu pro ochranu turistů při KS?	☐	☒	Řecko má dobře přehlednou infrastrukturu, hlavně v letoviscích.
20.	Vykazuje země slabiny v připravenosti na evakuaci osob v případě KS?	☐	☒	Evakuace při požárech probíhaly efektivně (např. Rhodos 2023) – vláda zlepšuje reakční plány.

Check list zaměřený na Řecko

č.	Otázka	EGYPT		
		ANO	NE	Poznámky
1.	Je v zemi zvýšené riziko pro bezpečnost?	☒	☐	Celkově je Egypt považován za zemi se zvýšeným bezpečnostním rizikem.
2.	Vyžadují se pro vstup do země víza?	☒	☐	Občané ČR potřebují turistické vízum.
3.	Jsou pro občany ČR povinná očkování před cestou do země?	☐	☒	Povinná nejsou, ale doporučuje se očkování proti hepatitidě A, břišnímu tyfu a tetanu.
4.	Nastaly za uplynulých 5 let v zemi 1 či více abiotických rizik?	☒	☐	Dochází k písečným bouřím, extrémnímu horku, občasným výpadkům infrastruktury.
5.	Došlo při nastálé události k úmrtí více než 100 lidí?	☐	☒	Při abiotických rizikách za uplynulých 5 let nedošlo ke ztrátám na životě
6.	Je v zemi riziko výskytu infekčních nemocí (malárie, horečka dengue)?	☒	☐	Malárie se prakticky nevyskytuje, ale hrozí výskyt horečky dengue a hepatitidy A.
7.	Vyskytují se v zemi nebezpečné rostliny?	☐	☒	Žádné významné hrozby rostlin nejsou známy.
8.	Vyskytují se v zemi nebezpečná zvířata?	☒	☐	Mořští živočichové (např. perutýn, muréna), hadi a štiři v poušti.
9.	Má země na svém území jadernou elektrárnu?	☒	☐	V současnosti Egypt má jadernou elektrárnu pouze ve výstavbě. Plný provoz je v plánu do roku 2030.
10.	Jsou v zemi kulturní odlišnosti v porovnání s ČR? (náboženství, náklonnost)?	☒	☐	Egypt je muslimská země, takže zde mohou nastat neshody v kulturních zvyklostech.
11.	Je v zemi rasismus na vysoké úrovni?	☒	☐	Rasismus vůči turistům není běžný, ale chování k některým menšinám může být problematické.
12.	Existují v zemi oblasti, kam se turistům nedoporučuje vstup?	☒	☐	MZV ČR nedoporučuje vstup na sever Sinajského poloostrova a západní pohraničí.
13.	Zaznamenala země v minulosti teroristický útok?	☒	☐	Od roku 2014 bylo zaznamenáno 8 významných teroristických útoků, z toho 2 byly mířeny na turisty.
14.	Existuje v zemi častý výskyt občasných nepokojů?	☒	☐	V Káhiře a dalších větších městech se mohou občas vyskytnout demonstrace nebo politické napětí.
15.	Byla země v posledních 10 letech ve válečném stavu?	☐	☒	Egypt nebyl ve válečném stavu, může však probíhat vnitrostátní ozbrojený konflikt.
16.	Proběhla během posledních 10 let fluktuace směnného kurzu?	☒	☐	Egyptská libra zažila výrazné devalvace, zejména v letech 2016 a 2022.
17.	Je v zemi omezená zdravotní péče?	☒	☐	Ve velkých městech ano, mimo turistické oblasti může být péče nedostatečná nebo zpoplatněná.
18.	Vykazuje země omezenou kapacitu bezpečnostních složek?	☐	☒	Přítomnost bezpečnostních složek v turistických oblastech je vysoká.
19.	Postárá země kvalitní infrastrukturu pro ochranu turistů při KS?	☒	☐	Infrastruktura není srovnatelná s EU – záchranné složky mají omezené vybavení.
20.	Vykazuje země slabiny v připravenosti na evakuaci osob v případě KS?	☒	☐	Evakuace je možná, ale logisticky i organizačně komplikovaná, zejména mimo velká města.

Check list zaměřený na Egypt

Č.	Otázka	SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY		
		ANO	NE	Poznámky
1.	Je v zemi zvýšené riziko pro bezpečnost?	☐	☒	SAE je považována za jedno z nejbezpečnějších měst světa. Kriminalita je zde extrémně nízká.
2.	Vyžadují se pro vstup do země víza?	☐	☒	Pro občany ČR platí bezvízová dohoda mezi EU a SAE, tím mají nárok na bezvízový vstup na 90 dnů.
3.	Jsou pro občany ČR povinná očkování před cestou do země?	☐	☒	Povinná očkování nejsou, jsou pouze doporučovaná očkování proti hepatitidě A a B.
4.	Nastaly za uplynulých 5 let v zemi 1 či více abiotických rizik?	☒	☐	Extrémní vedra, písečné bouře, lokální záplavy po prudkých deštích.
5.	Došlo při nastalé události k úmrtí více než 100 lidí?	☐	☒	V SAE byly bleskové záplavy (např. Fujairah 2022) a extrémní vedra, ale počet obětí byl velmi nízký.
6.	Je v zemi riziko výskytu infekčních nemocí (malárie, horečka dengue)?	☐	☒	Riziko je velmi nízké, SAE má vysoký zdravotní standard a minimální výskyty těchto nemocí.
7.	Vyskytují se v zemi nebezpečné rostliny?	☐	☒	Nejsou známy žádné významně nebezpečné rostliny.
8.	Vyskytují se v zemi nebezpečná zvířata?	☒	☐	V pouštních oblastech se vyskytují štiři a hadi, ve městech je riziko minimální.
9.	Má země na svém území jadernou elektrárnu?	☒	☐	Barakah Nuclear Plant je jediná jaderná elektrárna v SAE – v provozu od roku 2021.
10.	Jsou v zemi kulturní odlišnosti v porovnání s ČR? (náboženství, náklonnost)?	☒	☐	SAE je muslimská země. Doporučuje se informovanost o kultuře a zvycích v zemi.
11.	Je v zemi rasismus na vysoké úrovni?	☐	☒	SAE je silně multikulturní – žije zde velké množství cizinců, oficiálně je diskriminace nepřipustná.
12.	Existují v zemi oblasti, kam se turistům nedoporučuje vstup?	☐	☒	Všechny oblasti určené pro turisty jsou bezpečné, poušť a odlehlé regiony vyžadují opatrnost.
13.	Zaznamenala země v minulosti teroristický útok?	☐	☒	SAE nezažily teroristický útok na svém území.
14.	Existuje v zemi častý výskyt občasných nepokojů?	☐	☒	Politická situace je stabilní, protesty či nepokoje prakticky neexistují.
15.	Byla země v posledních 10 letech ve válečném stavu?	☐	☒	SAE samy neválčily na svém území, ale od roku 2015 se podílely na válce v Jemenu pod vedením SA.
16.	Proběhla během posledních 10 let fluktuace směnného kurzu?	☐	☒	Dirham (AED) je pevně vázán na americký dolar, kurz je velmi stabilní.
17.	Je v zemi omezená zdravotní péče?	☐	☒	V SAE je špičková zdravotnická infrastruktura, zejména v Dubaji a Abú Dhabí.
18.	Vykazuje země omezenou kapacitu bezpečnostních složek?	☐	☒	Bezpečnostní složky jsou moderně vybavené, zorganizované a patří k nejefektivnějším na Blízkém východě.
19.	Postarádá země kvalitní infrastrukturu pro ochranu turistů při KS?	☐	☒	SAE má funkční krizové plány, moderní nemocnice, varovné systémy, vše ve velmi pokročilém stavu.
20.	Vykazuje země slabiny v připravenosti na evakuaci osob v případě KS?	☐	☒	Evakuační opatření jsou propracovaná, pravidelně testovaná a úspěšně realizovaná při proběhlých KS.

Check list zaměřený na Spojené arabské emiráty

PŘÍLOHA P II: WHAT IF METODA VYBRANÝCH DESTINACÍ

Metoda What if pro destinaci: CHORVATSKO						
p.č.	Příčina	Následek		Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	Pravěpodobnost	Dopad
1.	Za uplynulých 5 let nastalo v zemi 1 či více abiotických rizik.	Turisté mohou být ohroženi abiotickými riziky.	• ohrožení života, zdraví a majetku • evakuace hotelu a turist. oblastí • poškození infrastruktury	• Pravidelné školení personálu CK na KS • Přístup k meteorologickému systému v reálném čase • Zajištění evakuačního plánu hotelů a resortů • Zajistit informovanost turistů o možných rizicích	zřídka	velmi vysoký
2.	V zemi se vyskytují nebezpečná zvířata.	Existuje zde riziko napadení zvířetem.	• zdravotní komplikace • hospitalizace • zvýšené náklady na lékař. péči • panika mezi návštěvníky	• Informování turistů prostřednictvím letáků a informačních tabulí • Zajištění dostupné první pomoci • Proškolení personálu v turistických oblastech	občas	vysoký
3.	V zemi jsou kulturní odlišnosti v porovnání s ČR.	Mohou zde nastat konflikty z důvodu odlišné kultury.	• nedorozumění mezi turisty • urážka místních zvyků • protizákonné chování • právní následky až deportace	• Doporučení vhodného oblékání a chování • Informování turistů formou krátkého briefingu při příjezdu • Nastudování si odlišností před odjezdem do země	zřídka	nízký
4.	Během posledních 10 let v zemi nastala fluktuace směnného kurzu.	Země může být náchylná k ekonomickým problémům.	• vyšší náklady na dovolenou • nestabilita cen v destinaci • pokles zájmu o destinaci • nedůvěra v zemi	• Od roku 2023 zavedlo Chorvatsko jako oficiální měnu euro	velmi zřídka	nízký

What if zaměřená na rizika v Chorvatsku

Metoda What if pro destinaci: ŘECKO						
p.č.	Příčina	Následek		Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	Pravěpodobnost	Dopad
1.	Za uplynulých 5 let nastaly v zemi 1 či více abiotických rizik.	Turisté mohou být ohroženi abiotickými riziky.	• ohrožení života, zdraví a majetku • evakuace hotelu a turist. oblastí • poškození infrastruktury	• Pravidelné školení personálu CK na KS • Přístup k meteorologickému systému v reálném čase • Zajištění evakuačního plánu hotelů a resortů • Zajistit informovanost turistů o možných rizicích	občas	velmi vysoký
2.	V zemi se vyskytují nebezpečná zvířata.	Existuje zde riziko napadení zvířetem.	• zdravotní komplikace • hospitalizace • zvýšené náklady na lékař. péči • panika mezi návštěvníky	• Informování turistů prostřednictvím informačních tabulí • Zajištění dostupné první pomoci • Proškolení personálu v turistických oblastech	zřídka	vysoký
3.	V zemi jsou kulturní odlišnosti v porovnání s ČR.	Mohou zde nastat konflikty z důvodu odlišné kultury.	• nedorozumění mezi turisty • urážka místních zvyků • protizákonné chování • právní následky až deportace	• Doporučení vhodného oblékání a chování • Informování turistů formou krátkého briefingu při příjezdu • Nastudování si odlišností před odjezdem do země	občas	nízký
4.	Země v minulosti zaznamenala teroristický útok.	Potencionální hrozba teroristického útoku.	• pokles zájmů turistů o destinaci • zvýšené náklady na bezpečnostní opatření • negativní medializace země	• Zvýšená bezpečnost v turistických zónách a dopravních uzlech • Koordinace s místní policií a dalšími bezpečnostními složkami • Informování turistů o zásadách bezpečného pohybu po zemi	zřídka	velmi vysoký
5.	V zemi se vyskytují občanské nepokoje.	Existuje riziko občanských nepokojů.	• omezený přístup do oblastí • ohrožení zdraví a majetku • narušení veřejné infrastruktury • ztráta důvěry turistů	• Informování se o možnosti občanských nepokojů • Vyhýbání se místům s plánovanými protesty	zřídka	střední

What if zaměřená na rizika v Řecku

Metoda What if pro destinaci: EGYPT						
p.č.	Příčina	Následek		Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	Pravěpodobnost	Dopad
1.	V zemi je zvýšené riziko pro bezpečnost	Země není zcela bezpečná.	• pokles zájmu turistů • obavy turistů • negativní medializace země	• Pravidelný monitoring bezpečnostní situace • Kvizový plán pro přestun turistů	velmi často	střední
2.	Pro vstup do země jsou potřeba víza.	Vstup do země může být komplikovaný.	• komplikace při cestování • možné odmítnutí vstupu • časová zátěž	• Včasná informovanost turistů • Kontrola platnosti cestovních dokladů před cestou	velmi často	velmi nízký
3.	Za uplynulých 5 let nastaly v zemi 1 či více abiotických rizik.	Turisté mohou být ohroženi abiotickými riziky.	• ohrožení života, zdraví a majetku • evakuace hotelu a turist. oblastí • poškození infrastruktury	• Pravidelné školení personálu CK na KS • Přístup k meteorologickému systému v reálném čase • Zajištění evakuačního plánu hotelů a resortů • Zajistit informovanost turistů o možných rizicích	občas	velmi vysoký
4.	V zemi je výskyt infekční nemoci.	Ohrožení zdraví turist.	• zdravotní komplikace • nižší zájem o destinaci	• Podstoupit preventivní očkování, i pokud nejsou povinná • Spolupráce CK se zdravotními zařízeními a centry	občas	vysoký
5.	V zemi se vyskytují nebezpečná zvířata.	Existuje zde riziko napadení zvířetem.	• zdravotní komplikace • hospitalizace • zvýšené náklady na lékař. péči • panika mezi návštěvníky	• Informování turistů prostřednictvím informačních tabulí • Zajištění dostupné první pomoci • Proškolení personálu v turistických oblastech	občas	vysoký
6.	Země má na svém území rozestavěnou jadernou elektrárnu.	Riziko ohrožení únikem nebez. látky, obtěžování okolního prostředí, poškození infrastruktury.	• ohrožení života, zdraví a majetku • evakuace osob • znepríjemnění pobytu	• Nevstupovat do okolí jaderné elektrárny. • Informovat turisty o výstavbě elektrárny.	velmi zřídka	velmi vysoký
7.	V zemi jsou kulturní odlišnosti v porovnání s ČR.	Mohou zde nastat konflikty z důvodu odlišné kultury.	• nedorozumění mezi turisty • urážka místních zvyků • protizákonné chování • právní následky až deportace	• Doporučení vhodného oblékání a chování • Informování turistů formou krátkého briefingu při příjezdu • Nastudování si odlišností před odjezdem do země	často	střední

8.	V zemi se může vyskytovat rasismus či diskriminace	Existuje riziko rasismu a diskriminace.	- Nepříjemný zážitek pro turisty - Pocit ohrožení - Konflikty s místními obyvateli - Pokles důvěry v destinaci	- Školení delegátů a průvodců na citlivou komunikaci - Doporučení vhodného chování v konkrétní kultuře - Zajištění kontaktu na zastupitelský úřad v případě incidentu - Monitoring incidentů ze strany CK a jejich řešení	občas	nízký
9.	V zemi jsou oblasti kam se turistům nedoporučuje vstup	Některé oblasti mohou být nebezpečné.	- omezený přístup do oblastí - riziko omylu	- Informovanost turistů o rizikových oblastech - Mapy s vyznačenými rizikovými oblastmi	často	střední
10.	Země v minulosti zaznamenala teroristický útok	Potencionální hrozba teroristického útoku.	- pokles zájmů turistů o destinaci - zvýšené náklady na bezpečnostní opatření - negativní medializace země	- Zvýšení ostrahy v turistických oblastech - Spolupráce s místní policií a bezpečnostními složkami - Informace pro turisty o zásadách chování v krizové situaci	občas	velmi vysoký
11.	V zemi se vyskytují občanské nepokoje.	Existuje riziko občanských nepokojů	- omezený přístup do oblastí - ohrožení zdraví a majetku - narušení veřejné infrastruktury - ztráta důvěry turistů	- Monitorování situace - Informování se o možnosti občanských nepokojů - Vyhýbání se místům s plánovanými protesty	občas	střední
12.	Během posledních 10 let v zemi nastala fluktuace směnného kurzu.	Země může být náchylná k ekonomickým problémům.	- vyšší náklady na dovolenou - nestabilita cen v destinaci - pokles zájmu o destinaci - nedůvěra v zemi	- Možnost platby kartou nebo přes digitální peněženky - Doporučení, aby si turisté nevybírali velké množství hotovosti - Cenová flexibilita smluv s partnerskými objekty v destinaci	velmi často	nízký
13.	V zemi je omezená zdravotní péče	Může dojít ke komplikacím při poskytování zdravotní péče.	- ohrožení života a zdraví - nutný převoz	- Zásoba léků při cestě do destinace - Cestovní pojištění na vysoké úrovni - Spolupráce CK s ověřenými zdravotními zařízeními	často	vysoký
14.	Země nemá kvalitní infrastrukturu pro ochranu turistů při KS	Země není dostatečně připravena na zásah u KS.	- ohrožení života a zdraví - opožděný zásah složek - zhoršená reakce při KS	- CK by měla mít předem stanovené postupy v případě KS - Přítomnost delegáta po celou dobu pobytu turistů - Informování klientů o lokálních zvyklostech a pomoci	zřídka	velmi vysoký
15.	Země není dostatečně vybavena pro evakuaci v případě KS	Potencionální evakuace může být pomalá, neefektivní, nedostatečná.	- ohrožení života, zdraví a majetku - panika a chaos - komplikace při organizaci	- Spolupráce CK s ambasádou ČR a dalšími úřady - Interní evakuační plán pro skupiny klientů CK	zřídka	velmi vysoký

What if zaměřená na rizika v Egyptě

Metoda What if pro destinaci: SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY						
p.č.	Příčina	Následek		Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	Pravěpodobnost	Dopad
1.	Za uplynulých 5 let nastalo v zemi 1 či více abiotických rizik.	Turisté mohou být ohroženi abiotickými riziky.	• ohrožení života, zdraví a majetku • evakuace hotelu a turist. oblastí • poškození infrastruktury	• Pravidelné školení personálu CK na KS • Přístup k meteorologickému systému v reálném čase • Zajištění evakuačního plánu hotelů a resortů • Zajistit informovanost turistů o možných rizicích	zřídka	velmi vysoký
2.	V zemi se vyskytují nebezpečná zvířata.	Existuje zde riziko napadení zvířetem.	• zdravotní komplikace • hospitalizace • zvýšené náklady na lékař. péči • panika mezi návštěvníky	• Informování turistů prostřednictvím letáků a informačních tabulí • Zajištění dostupné první pomoci • Proškolení personálu v turistických oblastech	zřídka	vysoký
3.	Země má na svém území jadernou elektrárnu.	Existuje riziko úniku nebezpečné látky či výbuchu jaderné elektrárny.	• ohrožení života, zdraví a majetku • evakuace osob • rozsáhlé následky v širokém okolí	• Vyhnout se pobytu v okolí jaderné elektrárny. • Dostupné informace pro turisty i CK	velmi zřídka	velmi vysoký
4.	V zemi jsou kulturní odlišnosti v porovnání s ČR.	Mohou zde nastat konflikty z důvodu odlišné kultury.	• nedorozumění mezi turisty • urážka místních zvyků • protizákonné chování • právní následky až deportace	• Doporučení vhodného oblékání a chování • Informování turistů formou krátkého briefingu při příjezdu • Nastudování si odlišností před odjezdem do země	často	nízký

What if zaměřená na rizika ve Spojených arabských emirátech

PŘÍLOHA III: MATICE RIZIK VYBRANÝCH DESTINACÍ

CHORVATSKO						
Typ rizika	Zkratka	Pravděpodobnost		Dopad		Riziko
Abiotická rizika	AR	zřídka	2	velmi vysoký	5	10
Střet s nebezpečným zvířetem	NZ	občas	3	vysoký	4	12
Kulturní odlišnosti	KO	zřídka	2	nízký	2	4
Fluktuace směnného kurzu	FSK	velmi zřídka	1	nízký	2	2

Údaje pro matici rizik Chorvatska

CHORVATSKO						
Dopad		Pravděpodobnost				
		velmi zřídka 1	zřídka 2	občas 3	často 4	velmi často 5
velmi vysoký	5		AR			
vysoký	4			NZ		
střední	3					
nízký	2	FSK	KO			
velmi nízký	1					

Výsledná matice rizik Chorvatska

ŘECKO						
Typ rizika	Zkratka	Pravděpodobnost		Dopad		Riziko
Abiotická rizika	AR	občas	3	velmi vysoký	5	15
Střet s nebezpečným zvířetem	NZ	zřídka	2	vysoký	4	8
Kulturní odlišnosti	KO	občas	3	nízký	2	6
Teroristický útok	TÚ	zřídka	2	velmi vysoký	5	10
Občanské nepokoje	ON	zřídka	2	střední	3	6

Údaje pro matici rizik Řecka

ŘECKO						
Dopad		Pravděpodobnost				
		velmi zřídka 1	zřídka 2	občas 3	často 4	velmi často 5
velmi vysoký	5		TÚ	AR		
vysoký	4		NZ			
střední	3		ON			
nízký	2			KO		
velmi nízký	1					

Výsledná matice rizik Řecka

EGYPT						
Typ rizika	Zkratka	Pravděpodobnost		Dopad		Riziko
Nízká úroveň bezpečnosti	BEZP	velmi často	5	střední	3	15
Abiotická rizika	AR	občas	3	velmi vysoký	5	15
Výskyt infekční nemoci	IN	občas	3	vysoký	4	12
Střet s nebezpečným zvířetem	NZ	občas	3	vysoký	4	12
Riziko spojené s jadernou elektrárnou	JE	nikdy	1	velmi vysoký	5	5
Kulturní odlišnosti	KO	často	4	střední	3	12
Rasismus a diskriminace	RaD	občas	3	nízký	2	6
Oblast s omezeným vstupem	OV	často	4	střední	3	12
Teroristický útok	TÚ	občas	3	velmi vysoký	5	15
Občanské nepokoje	ON	občas	3	střední	3	9
Fluktuace směnného kurzu	FSK	velmi často	5	nízký	2	10
Omezená zdravotní péče	ZP	často	4	vysoký	4	16
Nedostatečná infrastruktura pro ochranu turistů	INFR	zřídka	2	velmi vysoký	5	10
Nedostatečné vybavení pro evakuaci	EVAK	zřídka	2	velmi vysoký	5	10

EGYPT						
Dopad		Pravděpodobnost				
		velmi zřídka 1	zřídka 2	občas 3	často 4	velmi často 5
velmi vysoký	5		INFR, EVAK	AR, TÚ		
vysoký	4			IN, NZ	ZP	
střední	3			ON	KO, OV	BEZP
nízký	2			RaD		FSK
velmi nízký	1					

Výsledná matice rizik Egypta

SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY					
Typ rizika	Zkratka	Pravděpodobnost		Dopad	
Abiotická rizika	AR	zřídka	2	velmi vysoký	5
Střet s nebezpečným zvířetem	NZ	zřídka	2	vysoký	4
Riziko spojené s jadernou elektrárnou	JE	velmi zřídka	1	velmi vysoký	5
Kulturní odlišnosti	KO	často	4	nízký	2

Údaje pro matici rizik SAE

SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY						
Dopad		Pravděpodobnost				
		velmi zřídka 1	zřídka 2	občas 3	často 4	velmi často 5
velmi vysoký	5	JE	AR			
vysoký	4		NZ			
střední	3					
nízký	2				KO	
velmi nízký	1					

Výsledná matice rizik SAE

VŠECHNY VYBRANÉ DESTINACE						
Dopad		Pravděpodobnost				
		velmi zřídka 1	zřídka 2	občas 3	často 4	velmi často 5
velmi vysoký	5	JE	INFR, EVAK AR TÚ AR	AR, TÚ AR		
vysoký	4		NZ NZ	IN, NZ NZ	ZP	
střední	3		ON	ON	KO, OV	BEZP
nízký	2	FSK	KO	RaD KO	KO	FSK
velmi nízký	1					

Výsledná matice rizik všech vybraných destinací

Výsledná matice rizik porovnává veškerá identifikovaná rizika všech vybraných destinací.

Legenda k matici rizik:

- Černým písmem jsou vyznačena rizika Egypta.
- Modrým písmem jsou vyznačena rizika SAE.
- Bílým písmem jsou vyznačena rizika Řecka.
- Zeleným písmem jsou vyznačena rizika Chorvatska.